

Jesucristoq Revelacionnin - Huk Yupayniyoq

Revelaciónpa Muyunkuna: Parábolamanta qhipa Tukuypaq Willakuykama proféticopa awasqanta qawachispa

Jeff Pippenger

2023-07-29

Estados Unidos nacionqa Bibliapi sut'inchataq reqsichisqa kachkan. Achka bíblicopa pasajenkuna kanku, kay pachapa tukukuyninpi Estados Unidos nacionta sut'inchataq reqsichiq. Apocalipsis libroq chunka kimsayuq kapitulupe, Estados Unidosqa iskay kaq, icha iskay waqrayuq uywa hina kachkan, allpamanta llusqsimuq; paymi llapa kay pachata qhatuyta unayta ama ruwanankupaq mich'an, mana uywaq señalan chaskisqa kaptinkuqa.

Hinaspan huk uywata rikurirqani allpamanta llusqsimusqanta; payqa iskay waqrayuq karqan oveja hina, ichaqa dragón hina rimarqan. Hinaspan ñawpaq uywapa tukuy atiyinta ñawpaqninpi rurarin, kay allpatawan chaypi tiyakuqkunatapas ñawpaq uywata yupaychanankupaq kamachin, wañuchi ch'akinta hampisqa karqan chayta. Hatun milagrukunatapas rurari, runakunapa ñawpaqninpi hanaq pachamanta ninata allpaman urayachimunankama. Hinaspan allpapi tiyakuqkunata pantachin chay milagrukunawan, chaykunata uywapa ñawpaqninpi rurananpaq atiy qosqa kasqanrayku; allpapi tiyakuqkunata nispas, espadawan ch'akisqa karqan, ichaqa kawsariq uywapa rikch'ayninta rurankupaq. Hinaspan uywapa rikch'ayninman kawsayta qonampaq atiyiniyuq karqan, chaynataq uywapa rikch'ayninpa rimanampaq, hinallataq uywapa rikch'ayninta mana yupaychaqkunapaq wañuchisqa kanankupaq. Hinaspan llapankunata, huch'uykunata hatunkunata, qhapaqkunata wakchakunata, libre runakunata kamachisqa runakunatapas, paña makinkupi utaq urqunkupi señalta chaskinankupaq kamachin. Chaynam mana pipas rantinmanchu nitaq ranticuyta atinmanchu, manachus señalniyuq karqan, utaq uywapa sutin, utaq sutinpa yupaynin.

Kaymi yachaymi kashan. Yuyayniyuq runaqa uywapa yupayninta yupachun; imaraykuchus chayqa runapa yupayninmi; hinaspa yupayninpa Soqta pachak, soqta chunka, soqta. Apocalipsis 13:11–18.

Kay pasajepi qanchis hatun proféticakunaq akninkunam kachkan ishkay waqrayuq allpa uywa-man tupaq. Payqa ñawpaqninpi kaq uywaq atiytapas rurachkan; paymi kay pachapi llapa runakunata ñawpaqninpi kaq uywata yupaychanankupaq kamachin; payqa hatun admiraypaq ruraykunata rurari, llapa runakuna rikunanpaq; payqa tukuy pachata llullachin, hinaspan pachata kamachin ñawpaqninpi kaq uywaq rikchayninta rurankupaq; payqa uywaq rikchayninman kawsayta qon, hinaspan chay rikch'ayqa rimarin; payqa wañuchiy muchuywan tukuy pachata kallpachin uywaq rikchayninta yupaychanankupaq; hinaspan tukuy pachata kallpachin señalninta chaskinankupaq, icha urkunpi icha makipi, hinaspan rantiyta hinaspa rantichiyta hark'an chay señalta, sutinta utaq yupayninta mana chariqkunaq contranpi.

Llullakuy rurayqa, chunka hukniyuq versiculopi “allpamanta wichariq” uywa hunt'asqan, chay hina anchata pantachiq, kallpayoqmi kan; chayraykum “allpapi tiyakuqkunata pantachin.” Lliw

pacha kay pachapi kaqkuna Estados Unidos nisqa llaqtapa pantachisqan kanqaku. Chayqa, Diospa iglesian sapallan mana chaypi kaspaqa—lliw pacha kay pachapi kaqkuna anticristopa señalninta chaskinankupaq pantachisqa kanankum. Kay llaqa pachaman chayay pantachiyta ñawpaqchakuq profetico pasaykunaqa ñam kallarisqa kachkan.

Kanchis Bibliamanta willakuykunaqa achka runakunaq reqsisqanmi kanku, ichaqa achka kutiqa hawallanmantalla. Aswan achkakunaqa uyarisqankum Moseswan Faraonwan tinkuykunamanta, Danielwan Nabucodonosorwan icha Jesuswan Pilatowan. Runakunaqa kay Biblia willakuykunata imaymana hamut'anawan reqsinku, ichaqa mana sapa kuti yachankuchu Bibliaq profecíasninca chiqapta, ancha sut'itaq reykunatawan reinokunatawan rikuchisqanta. Chayqa cheqaqmi karqan Moisespaq, Danielpaq, Cristopaqqas. Egipto, Babilonia, Romaqa llapallanmi ñawpaqmantapacha Bibliaq profecíasninca sut'inchasqa karqanku, chay historiapi paykuna kikinkupa reinonkunamanta nisqa willakuykunata hunt'asqankumanta ñawpaqta. Diosqa hayk'aqqas manan tikranchu.

Ñuqaqa Señor Diosmi kani; mana tikrakuqchu kani; chayraykun Jacobpa churinkuna mana tukusqachu kankichik. Malaquías 3:6.

Jesucristoqa kikinllataqmi qaynin p'unchaykunapi, kunan p'unchaypi, hinallataq wiñaypaq. Hebreos 13:8.

Dios mana hayk'aqqas tikrakusqanrayku, Apocalipsis chunka kimsayuqpi iskay waqrayuq allpa uywata yuyaychasqanchikman huk sasan lógica nisqapaq mana, ichaqa sut'i yuyayta churayta atinchik. Yachasqanchikrayku Diosqa qhawarichispa willakusqankunapi Egipto, Babilonia, Roma suyukunata sapaqta sut'inchasqa, imaynatas Diospa iglesianta tupaspa qatiykachaspanku, chayrayku Apocalipsis chunka kimsayuqpi allpa uywamanta wakin cheqaqkunata takyachiyta atinchik. Allpa uywaqa, Egipto, Babilonia, Roma hinallataq, Biblia profeciapi ñawpaqmantapuni sut'ita riqsichisqa kanqa, chay nacionmanta nisqa willakuyqa historiapi hunt'akusqanmanraq manaraq chayamuchkaptin. Kay cheqaqta takyachiyta atinchikmi nini, Bibliaq huk ancha sasan ichaqa ancha importante kamachikusqanrayku. Chay kamachikuyqa riqsichin: cheqaq kayqa iskay testigokunap willakuyninpi takyachisqa kananmi.

Iskay kimsa testigokunapa siminwanmi wañuyman hina churasqa runaqa wañuchisqa kanqa; ichaqa huk testigopa simillanwanqa manam wañuchisqa kanqachu. Deuteronomio 17:6.

Huk testigollaqa ama runapa contranpiqa mana hatarinmanchu ima huchapipas, nitaq ima juchapipas, ima huchata ruwasqanpipas: iskay testigokunapa siminwan, utaq kimsa testigokunapa siminwanmi chay asuntoqa sayachisqa kanqa. Deuteronomio 19:15.

Kayqa kinsa kutitañam qankunaman hamushani. Iskay utaq kinsa testigokunapa siminpi sapa rimay takyachisqa kanqa. 2 Corintios 13:1.

Ama llaqa kurakkuqpa contranpiqa ama chaskiychu huk tumpayta, ichaqa iskay utaq kimsa testigokunapa ñawpaqninpi. 1 Timoteo 5:19.

Profecía bíblica nisqa qhawarirqan ñawpaq Egipto suyupa tukukuyninta, Diosqa Egiptopa hatun apu Faraón mana kasukuqta juzgashaspa. Profecía bíblica nisqa qhawarirqan ñawpaq Babilonia

suyupa hatariyninta hinaspa urmayninta, chay hinallataq Babiloniapa mana kasukuq reykunawan juzgashaspa. Profecía bíblica nisqa qhawarirqan pagan Roma suyupa hatariyninta hinaspa urmayninta, hinaspa reqsichirqan Romaq millay kamachiqninkunata, paykunawanpis juzgasharqan. Diospa mana hayk'aq cambiakuq kasqanpaq sapa kuti kaq kikin kayninpa sutinchayninmi reqsichin, Bibliapa profecíanpi rimarisqa llapa suyukunamanta aswan ancha importan kaq suyu—Apocalipsis chunka kinsayuqpi kaq pachapa uywawan rikch'akuq suyu—Bibliapa profecíanwanqa mana iskayrayaypaq reqsichisqa kanqa.

Apocalipsis chunka kimsañiqpi kay allpa uywapa willakuynin hunt'akusqan p'unchawpiqa, Diospa iglesianaqa kay allpa uywapa siyasiy hinaspa religionpi umalliqninkunawan tinkunakuypi kanqa, imaynan Moisés, Daniel hinaspa Cristo profeciapi rikuchisqankuman hina. Estados Unidospa profeciapi ruwanan, kay pachakutinpa tukukuyninpiqa, Bibliapa profecíankunapi huk hatun yachachisqa yuyaymi. Bibliapa willakuyninkunata mast'arispachik, imanas Estados Unidospa ruwanan Bibliapa profecíankunapi kasqanta reqsisunchik, Bibliapa ukhupi tarikusqa kamachikuykunata llamk'achisunchik, Diospa Simiqa runapa ima sut'inchaynintapas mana munanchu. Ñawpaq Israelqa ceremoniakunapa kamachikuykunata, allin kawsaypa kamachikuykunata, chunka moral kamachikuykunata, chakra llamk'aypa kamachikuykunata, chaymanta aswan achka kamachikuykunatapas chaskirqan. Diosqa allin allichasqa kasqayuqmi.

Tukuy imakuna allin hina, kamachisqa hinataq ruwasqa kachun. 1 Corintios 14:40.

Biblia qillqasqan rikch'achiyninga mana ima testiguytapas qunchu chaymanta, Diospa qusqan kamachikunata saquespa mana kasukuspa huk runa bendesiyasqa kanman nispa. ¿Pitaq suyanman bendesiyasqa kayta, Bibliapi churasqa hinallataq Bibliapa qispichisqan profétika qhawaypa kamachikunata mana kasukuspa, profecíakunata yachaypaq?

Kunan hamusunchik, hinaspa kуска yuyayman hamusunchik, nispa Señor rimarin:
huchaykichik puka scarlet hina kaptinpas, rit'i hina yuraqyachisqa kanqanku; puka crimson hina kaptinpas, millma hina kanqanku. Isaías 1:18.

Imaynaña Bibliaq kamachikuyninkunata apaykachkaspanchikqa, saqisunchik Biblia kikinmanta churayta hinaspa takyachiyta kamachikuykuna cheqaqchu icha llullaqchu kasqankuta. Hinallataq, Diospa imaymana kamachikuyninkunawan hinaqa, kamachikuykunapaqqa sapa kuti Satanaspa llullachiq rakin kaykan. Chayrayku, mayqin kamachikuywanpas huk cheqaq kayta takyachinapaq apaykachisqa kaptinqa, iskaynintaqmi yuyayman churana: reqsichisqa cheqaq kayta hinallataq apaykachisqa kamachikuyta.

Munatakuqkuna, ama llapa espíritu nisqakunataqa creenichikchu, aswanqa pruebaychik espíritu nisqakunata Diosmanta kasqankuta mana kasqankutapas: achka llulla profetakuna kay pachaman llusqisqaña kanku. 1 Juan 4:1.

Hukninpas, kay yachaypi Estados Unidospa profétiko rurayninta reqsichiyta aswanqa, kayllataqmi: Jesucristoq Apocalipsis libromanta pakasqa willakuyninta kay hinallataq wiñay runakunaq kay mirayninkama pakasqa kasqanta reqsichiy.

Pakasaq imakunaqa Señor Diosninchikmanmi kapun; ichaqa rikuchisqa imakunaqa ñuqanchikmanmi, churinchikkunamanpas wiñaypaq kapun, kay kamachikuy simikunata llapanta ruwanasanchikpaq. Deuteronomio 29:29.

Diospa willakuykunapi pakasqan yachaykuna, sut'inchasqa kaqkunaqa, chaskiqkunaqa Paypa kamachikuyninta waqaychanankupaqmi kan. Runakunaqa Paypa kamachikuyninta waqaychayta atinku sonqonkupi qillqasqa kaptinlla. Apocalipsis libropi kicharisqa hina kachkan chay pakasqa yachayqa, Santo Espíritu nisqapa rurayninmanta huk partem, Diospa kamachikuyninta ukhunchiskunapiwan sonqonchiskunapiwan qillqanampaq. Diospa llaqtanman kicharisqa chay pakasqa yachayqa, maypachus ichaqa iñiywan chaskisqa kaptin, mushuq tratota sayarichin.

Qhawariy, p'unchaykuna hamunqanku, nispa Señor rimarin, Israelpa wasinwan, Judápa wasinwanpas musuq pactota ruranaypaq: manam hinañachu chay pactoman hina, mayqintachus taytankunawan rurani p'unchaypi makinkuta hap'ispa Egipto suyumanta orqomunaypaq pusaspay; chay pactoytataq paykuna p'akirqanku, ñoqaqa paykunapa qosan karqani chaypas, nispa Señor. Ichaqa kaymi kanqa pacto, mayqintachus Israelpa wasinwan rurasqa; chay p'unchaykunamanta qhipaman, nispa Señor, leyniyta ukhu partinkupi churasqa, sonqonkupitaa qillqasqa; ñoqataq paykunapa Diosnin kasaq, paykunataq ñoqapa llaqtay kanqaku. Jeremías 31:31–33.

“Kay pachakuna, kay allpapa willakuy puchukay p'unchaykunapi, Diospa rimanakuynin kamachikuyninkunata waqaychaq llaqtanwan musuqmanta rurasqa kananmi.” Review and Herald, February 26, 1914.

Apocalipsis 1:1–3 Qhipa Tukukuq Willakuy:

Jesucristopa revelasqanmanta, chaytaq Dios payman qorqan kamachinkunaman rikuchinanpaq imakunachus utqaylla pasan kashan; hinaspan angelninwan apachispa reqsichirqa kamachin Juanman: paymi Diospa siminmanta, Jesucristopa qespichiq willakuyninmanta, hinallataq llapa rikushqankunamantapas testificaq karqa. Kuisqa kachun ñawiriq runa, hinallataq kay profeciap siminkunata uyariqkuna, chaypi qelqasqa kaqkunatapas waqaychaqkuna; pachaqa qayllaña kashanrayku. Revelación 1:1–3.

Apocalipsis qillqap huk ñiqin capítuloq kimsa qallariy versículonkuna sut'inchanku “Jesucristop Revelaciónninqa” runakunaqpaq qhipa willakuynin kasqanta. Sut'im mensaje hinam, imaraykuchus “Jesucristop Revelaciónninqa” hanaq pacha Yayamanta Payman qosqa karqa sirviqninman rikuchinampaq ima “utqayllamanta pasan” kasqanta.

Ñuqanchikman niwanchikmi kayta yuyayman churayta: “Santo Espírituqa chay hina tukuy imakunata kamachisqa, iskayninpi, profecía qhawayta qusqanpinpas” hinaspa “rikuchisqa ruwaykunapinpas”.

“Espíritu Santoqa chaykunata chayhina kamachirqa, sut'inchayta qusqanpi hinallataq rikuchisqa ruwaykunapipas, kay yachachiya yachachinanpaq: runa yanapaqqa mana rikuypi kananpaq, Cristoapi pakasqa kananpaq, hanaq pacha Señor Diosninchiswan kamachikuyninpas hatunchasqa kananpaq. Daniel qillqata liyiyichis. Chaypi rikuchisqa qhapaq suyukunapa historianta hukmanta hukmanta waqyachiychis, sut'imanta sut'imanta.” Testimonies to

Apocalipsis qillqap huk ñiqin kapitulumanta kimsa ñawpaq versokunapi “rikuchisqa ruwaykuna” hinallataq “willakuy qusqa profecía” nisqapas sut’inmi rikuchin imayna Dios runakunaman willakun hukmanta hukman puriq ruwanakunawan, hinallataq reqsichinmi chay willasqa willakuyqa “Jesucristopa Revelaciónnin” sutiuyuq kasqanta.

Chaymi Jesucristoqa iskay ruraykunata ruwarqan Diosmanta chaskisqan willakuywan. Hukninpiqa, willakuyta angelwan kacharqan; hukninpiqa, chay angelwanmi willakuyninta señalkunawan reqsichirqan. Chaymantataq angelninqa willakuyta apaq rirqan profeta Juanman; paymi qillqarqan, hinataq iglesiakunaman kacharqan qanpaq ñuqapaqpas. Ñawpaq kimsa versículokunaqa “sut’inta formasqa” karqanku “Espíritu Santo” nisqawan, iskaynintapas kallpachananpaq: “willakuyta” hinallataq “willakuyta chayachiypi ruranakuy ñanta” nisqata.

Kimsa versículokuna, kaykunata yuyarispa qhawachkanchik, runakunaqpaq qhipa willakuyninta rikuchin; ichaqa mana sapaq qhipa willakuyllachu—astawanmi, kay kimsa versículokuna kay pachapaq qhipa “amachakuq” willakuyta rikuchin. Chay willakuyq “amachakuq” kayninri reqsichisqa kachkan, huk laya runakuna “kusisqa” nisqa sutichasqa kaptinku, “chaypi qillqasqakunata” ñawirisqankurayku, uyarisqankurayku, hinaspa waqaychasqankurayku. Kachkanmi huk laya runakuna mana ñawirinankupaq, mana uyarinankupaq, “Jesucristopa Revelación” nisqapi rikuchisqa huk amachakuq willakuyta. Manam atikunchu paykuna kosisqa kanankuta. Sut’itaqmi, sapaq laya runakuna ñawirisqankurayku, uyarisqankurayku, hinaspa qillqasqakunata waqaychasqankurayku kosisqa kanku chayqa, huk laya runakuna mana kosisqachu kanku. ¿Huk runaqa ñawirinqachu, uyarinqachu, hinaspa Jesucristopa Revelación willakuyninta waqaychanqachu? Sichus ari, payqa kosisqa kanqa; mana chayqa, ñakasqa kanqa.

“Nin profeta nin: ‘Kosisqa kanmi pichus ñawirinqa’—kanmi wakinkuna mana ñawiriqkuna; chay bendisiónqa manam paykunapaqchu. ‘Hinaspa uyariqkuna’—kanmi wakinkuna pas, profeciakunamanta imatapas uyarinata mana munasqakuna; chay bendisiónqa manam kay clasepaqchu. ‘Hinaspa waqaychanku chaypi qelqasqa kaqkunata’—achka runakunaqa mana kasukuyta munankuchu Apocalipsispi kaq willakuyninkunatawan yachachikuyninkunatawan; manam mayqenninku pas atinkuchu nisqa bendisiónta mañakuyta. Llapa runakuna profeciapa temankunata asipayaspa, kaypi llakllaywan qosqasqa símbolo-kunata burlakuspa, hinaspa kawsayninkuta mana allinchayta munaspa, Runapa Churin hamunanta waqaychasqa kananpaq mana wakichikuspa, mana bendecisqasqachu kanqaku.” The Great Controversy, 341.

Qillqaqa “pachaqa qayllañam kashan” nisqaqa kinsa kaq versículopi rikuchin, tukupay qhipa willakuy waqyay willayqa historiapi chayamunanpaq huk sapaq pachapi kasqanta. “Pachaqa,”—(huk sapaq pacha) “qayllañam kashan.” Huk sapaq pacha chayamunayapaña kashan, qayllapiña kasqanrayku, Diospa llaqtanpas (Juanwan sut’ichasqa) chay willayta entienden “pacha” manaraq chayamuchkaptin. Juanqa Apocalipsis libruqa qillqarqan ñawpaq kaq pachak watapa tukukuyninpi hina, ichaqa kay versículokunaqa sut’inchanku wata 100 qhipaman aswan unay historiapi huk punto kananta, maypichus qhipa waqyay willay willasqa kanqa. Chay “pachaqa” “qayllañam kashan” nisqanpiqa, “utqaylla pasanankupaq kaq imakunata” reqsichiq willayqa Diospa sirvientenman rikuchisqa kanqa.

Kay qillqasqa qatiq artikulukunapiqa, Bibliatawan Ellen Whitepa qillqankunawanmi kamachiq atiy hina apakusun, ñuqanchik citakusqayku bíblica pasajekunapa sut'inchayninta sayachinapaq.

Hinallataqmi, William Millerpa huñusqan willakuy rimaykunata unanchaymanta kamachikunamanmi rikusun, chaymantaqmi “Prophetic Keys” sutiyoq huñuypi reqsisqa kamachikunamanpas. Hinallataqmi “Habakkuk’s Tables” sutiyoq willakuy rimay yachaytapas llamk’achisunchik.

Manam niyyasqanchikkunata llapanta sut'inchaytaqa mana munaykuchu. Pisillapi rimayraykuqa, mayqin runakunachus kay kamachikuyta astawan sapaq qhawariyta ñawinchayta munanku, chaykunapaqmi sasantamanta Prophetic Keys huñusqata willakuspa qhawachisunchik. Habakkukpa Tablas nisqa qatipaypiqa, waqin rikuchiynkunata reqsichiya munayku, maypichus huk yachaymanta pisilla llamk’asqayku, chayqa astawan hatun sunquwan ukhumanta hap’isqa kachkan.

Apocalipsis libro nisqapi yachayta ruwaspa, llapa runakunaq qhawarikuyninta chaskiyta kallpanchayku; ichaqa, ñawpaqman puriq yachayman yanapaq yaykuykunallatam kutichisunchik. Rimanakuykuq patanqa kanan qatiq rikuchiynkuna serieta, proféticokuna kamachiynkunata ruranchik chaykunata, hinallataq Habacucpa Tablankunapi tarikusqa willakuytapas hap’inqa.

Jesucristopa revelasqanmi kayqa, mayqintachus Dios payman qorqa kamachisqankunaman rikuchinapaq, imakunachus utqayllam hunt’akunan karqan chaykunata; hinaspan angelninwan reqsichispa kachamurqa kamachisqan Juanman: paymi Diospa siminta, Jesucristopa testimonionta, hinallataq tukuy imakunatachus rikarqa chaykunata qillqarurqa. Kuisqanmi pichus ñawirin, hinallataq kay profecía siminkunata uyariqkuna, chaypi qillqasqa kaqkunata waqaychaqkuna: tiempomi qayllapiña kachkan. Apocalipsis 1:1–3.

Griegokuna simi “signified” nisqa t’ikrasqaqa “rikuchiy” niyta munan. Pay kachamurqa willakuyta “paypa” angelninwan, hinaspataq “paypa” angelninwanmi chayta rikuchirqa. “Paypa” angelninqa Gabrielmi.

Angelpa siminkuna, nispá: “Noqaqa Gabrielmi kani, Diostaq ñawpaqenpi sayaq,” rikuchinmi payqa hanaq pacha cortekunapi ancha hatun yupaychasqa maypi kasqanta. Danielman willakuywan hamuspanmi nirqan: “Kaykunapi yanapaykuqniyqa manam pipas kanchu, aswanpas Miguella [Cristo], qampa kamachiyniyki.” Daniel 10:21. Gabrielmantaqa Qispichiqmi Apocalipsispi rimarin, nispá: “Paymi kachamurqan, hinallataq angelwan reqsichirqan kamachin Juanman.” Revelation 1:1. El Deseado de Todas las Gentes, 99.

Angil Gabrielqa kacharisqa kachkan willakuywan, chay angil Gabrielqa kikillantaqmi chay willakuyta rikuchin. Runakunaq mirayninpaq pacha chayman chayaspa, maypachachus qhipa willakuy final nisqa willakuy willakuykusqa kananpaq “pachaqa qayllapiñam” nisqa kasqanman chayan, chay qhipa willakuyqa huk angilwanmi rikuchisqa kachkan. Apocalipsis libropiqa “willakuykuna” achkallataqmi angilkunahina rikuchisqa kanku, chaymantaqa griego simipi “angel” nispá t’ikrasqa simiqa Apocalipsispi “kachaqa” utaq “willakuq” ninmi.

Tukuy Diospa cheqaq kayninpa rikuchisqan, ima pachas historiapi chayamusqa kaptinpas, cheqaqmi Jesucristopa rikuchisqan kashan; ichaqa Apocalipsis ñiqin qillqapa huk kaq capitulopi Jesucristopa Rikuchisqanqa runakunaqpaq qhipa waqyachiymi, hinaspataq huk sut'i pachapi pasakun, chay pachataq "tiempo" nisqahinawan rikuchisqa kashan. Apocalipsis qillqapi huknin pasaje kan, chaypi Juantaq "tiempoqa qayllaña kashan" nispa rimarin. Chay huk pasajeqa iskay kaq testigota qun, ñawpaqpi verses hukmanta kimsakama nisqay claim-kunata pruebanapaq.

Hinaptin niwarqan: Kay rimaykunaqa cheqaqmi, chiqapmi; chaymanta Señor Dios, santu profetakunapa Diosnin, angelninta kachamurqan sirviqninman rikuchinanpaq imakunachus utqaylla pasanankupaq kaqkunata. Qhawariy, utqayllam hamusaq: kusion qachun kay qillqapi profeciamanta rimaykunata waqaychaq runaqa.

Ñoqa Juanmi kaykunata rikurqani, uyarirqanipas. Uyarispa, rikuspataq, k'umuykurqani yupaychanaypaq, kaykunata rikuchiwaq angilpa chakinpa ñawpaqenpi.

Hinaspan ñoqaman nin: Ama chayta ruwaychu; ñoqaqa qanwan kуска sirviqniki kani, profeta wauqeykikunapaqpas, kay libroq nisqankunata waqaychaqkunapaqpas. Diosta yupaychay.

Hinaspanmi: Ama kay liwrupaq qhaway willakuyninkunata wisq'aychu, pachaga qayllañanmi. Mana chaninnaq runaqa, sapa kutillam mana chaninnaq kachun; qhellichasqa runaqa, sapa kutillam qhellichasqa kachun; chanin runaqa, sapa kutillam chanin kachun; ch'uya runaqa, sapa kutillam ch'uya kachun. Apocalipsis 22:6–11.

Apocalipsis libroq tukukuyninpi tarinchik kayllata, hina qallariyninpi hina. Willakuy apachiy ruwaypas chay willakuypas huk kutitaq rimarisqa kachkan, maypichus "Señor Dios" "angelninta kachamurqa kamachinkunaman rikuchinampaq imakunachus utqaymanta ruwasqa kananpaq kachkan chaykunata." Hinaspataq, kamachinkunaman chay willakuy rikuchisqa kaptin, mayqinchus "imakunachus utqaymanta ruwasqa kananpaq kachkan" nisqawan reqsichin, Cristoqa willakun pay utqayllamanta hamusqanta. Kaymi chay willakuy, mayqinchus Cristo iskay kutin hamuyninta ñawpaqchaykuq; chayraykun kayqa tukuypaq qhipa waqyachiy willakuymi—chay kikin willakuy, capítulo hukpa versículo hukpi "Jesucristopa Revelaciónnin" nisqa hina rikuchisqa. Apocalipsispa ñawpaq kimsa versículonkuna pi prometisqa bendiciónqa yapamanta nisqawan kutichisqa kachkan: "kusionqam kay libro profeciapa nisqankunata waqaychaq runaqa."

Kay qillqakunapi tarisunchik huk mast'arisqa willanakuy rurasqamanta, ñawpaq kaq capitulopi churakusqanmanta; chaypiqa rikunchik Gabrielqa Juanta willayta quspaq qhepaman, Juanqa chay willaywan sinchita atipachasqa kaspas Gabrielta yupaychayta maskhan, chaymanta Gabrielqa Juanpa pantasqanta llamk'achispa reqsichin hanaq pacha angelkunapas, kay pachapi profetakunapas, hinallataq tukuy chay willaypa nisqankunata waqaychaqkunapas, "masi sirviqkuna" kasqankuta, paykunaqa Ruraq-Diosta yupaychanankupaq, mana Diospa rurasqantaqa.

Kay versikulokunaqqa kikin ruwaykunatawan willakuytawan rimashanku, imaynachus ñawpaq capítulo hukpi qhawarisqanchik hina. Paykunaqa wakmanta kutichispa willashanku cheqap kaq, hunt'asqa simikunata, chaykuna Diospa sirviqninkunaman rikuchin imakunachus pisillamanta ruwasqa kananpaq kaqta. Willakuyqa wakmanta churakusqa kashan Dioswan Paypa

sirviqninkunawan willanakuy puriypa contexto-ninpi. Iskay chunka iskayniyuq capítulo pi aswan achka evidenciata tarinchik, chay willakuyqa tukukuq qhipa amonestación willakuy kasqanmanta; imaraykuchus “pacha” nisqa, “qayllapiña kasqan” nisqawan sut’inchasqa, runakunapa prueba pacha wisq’akuyta tukupunamanta ñawpaqlata pasaq hina señalasqa kashan. Chayqa rikuchisqa “mana allin ruwaqqa, mana allin ruwaqla kachunraq; qhellichasqa kaqpas, qhellichasqalla kachunraq; chanin ruwaqpas, chanin ruwaqla kachunraq; santokaqpas, santokaqla kachunraq” nisqa willakuyninwanmi. Chay rimayqa prueba pacha tukukuyninta señalashan, qanchis qhipa plaga-kunapa qallariyninta señalaspa; chaykunapas Cristo-p Iskay Kutimuywanmi tukukunku.

“Chay p’unchaykunapi Miguelmi hatarinqa, llaqtaykipa wawakunapa rayku sayaq hatun Kamachiq; chaymantataq sasachakuy p’unchaykuna kanqa, mana hayk’aqpas karqanchu suyu kasqanmantapacha chay p’unchaykama hina: chay p’unchaypitaq llaqtayki qispichisqa kanqa, libropi qelqasqa tarisqa sapa runa.” Daniel 12:1.

“Kimsa kaq angelpa willakuynin tukukuptinña, kay pachapi huchasapa runakunapaq manaña kuyapayakuqta mañakunñachu. Diospa llaqtan runakuna llamkayninkuta hunt’achirqankunam. Chaskirqankunam ‘qhipa para’ nisqata, ‘Señorpa qayllanmanta samaykachiya,’ hinaspataq ñawpaqenkupi kaq sasachakuy horapaq wakichisqa kashanku. Angelkuna hanaq pachapi kayman chayman usqhaylla purishanku. Pachamanta kutimuq huk angel willakun: llamkaynin tukusqañam; qhipa pruebaqa kay pachaman apamusqañam, hinaspa llaqa Diospa kamachikuyninkunaman cheqaq sonqowan hunt’akuqkunaqa chaskirqankunam ‘kawsaq Diospa sellonta.’ Chaymantataq Jesusqa hanaq santuariopi mañapuyninta saqen. Makinkunata oqarispa, hatun qapariyninwan nin: ‘Tukusqañam;’ hinaspa llaqa angelkunapaq tantiyaqanmasinkuna coronankuta uraykachinku pay solemne willakuyninta rurasqanpi: ‘Mana chaninnaq kaqqa, mastaraq mana chaninnaq kachun; millay kaqpas mastaraq millay kachun; chanin kaqtaq chaninnaq kachun; santo kaqtaq santolla kachun.’ Apocalipsis 22:11. Sapa huk kasupaqa kawsaypaq utaq wañuypaqmi qatinqinpi t’aqasqa karqa.” The Great Controversy, 613.

Apocalipsis libropa qallariyninpi hinallataq Apocalipsis libropa tukukuyninpiqa, chay kikin willakuy qhawachisqa kachkan. Iskay pasaje junt’asqa kasqanwanqa, entiendenchik “Jesucristopa Revelación” nisqaqa Cristo Iskay Kutimuywan manaraq hamuchkaptin runakunaqpaq qhipa willakuq amonestación kasqanta. Chay willakuyqa simbolikamente huk angelwan representasqa kachkan, paymi probación tukukuyninman qayllaykuchkaptin chayamun. Chay willakuyqa runakunata iskay clasekunaman rakiy, “tiempoqa qayllapiñam kachkan” nisqapi—probación tukukuyninman manaraq chayashaqtin—kichasqa kasqan willakuymán liisqanku, uyarisqanku, hinallataq waqaychasqanku hina utaq mana hina kasqankuman hina.

“Kay pachak pacha willakuy tukukuymán qayllaykuspa, qhipa p’unchaykunamanta willakusqa profeciakunaqa aswanmi ñawinchayninchista mañakun. Musuq Testamentoq qhipa libroqa hunt’asqañam cheqaqkunaqa, chaykunata yachayta entendeyta necesitanchik. Satanásqa achka runakunaq yuyayninkunata ñawsaqchaykusqa, chayraykun ima rikch’aypas kusikuywan chaskirqanku, Apocalipsis nisqata mana estudiayninkupaq.”

“Apocalipsis nisqa qillqa, Danielpa qillqanwan kuska, allinta aswan qhawaykuspa yachakuyta mañan. Sapa Diosman manchakuj yachachiq runa yuyaychakuchun imaynatas aswan sut’ita entiendenman hinaspa willanman Evangelio nisqanta, mayqentachus Qispichiqninchik kikin hamuspa riqsichirqan sirvienta Juantaman,—‘Jesucristopa revelacionnin, mayqentachus Dios payman qorqan, sirvientankunaman rikuchinampaq imakunachus pisi p’unchaykunapi pasan kachkan chaykunata.’ Mana pipas Apocalipsis nisqapa yachakuyninpi llakikunanachu rikch’akuq, pakasqa hina rikuriq señalkunamanta. ‘Sichus mayqenniychik yachayta pisiyaq, Diosmanta mañakuchun, paymi llapankuman achka qowan, mana pimantapas phiñakuspa.’ ‘Kusisqan kachun pichus kay profecía siminkunata ñawinchay, hinaspa pichus uyariqkuna chay siminkunata, hinaspa waqaychaqkuna chaypi qillqasqa kaqkunata; pachaqa qayllañam.’ Kay pacha runakunaman willananchikmi Apocalipsis qillqapi kaq hatun, manchay-uyariy cheqaqkuna. Diospa iglesianpa kikin wakichisqanman hinaspa kamachikuyninmanmi kay cheqaqkuna yaykunan. Kay qillqamanta aswan qayllaykusqa hinaspa sinchi yachakuy kanan, aswan sonqomanta riqsichiy chaypi kaq cheqaqkunata, cheqaqkunaqa tukuy kay qhepa p’unchaykunapi kawsajkunata rikhurichin. Tukuy Señorninkuwan tinkunankupaq wakichikuqkunaqa kay qillqata sonqomanta yachakuywan hinaspa mañakuywan rikhurinankupaq apanankum. Sut’inchasqan sut’in kasqan hinam kachkan,—kay pachapa historianninpa qhepa p’unchaykunapi pasanankupaq kaq aswan ancha importañte eventokunapa revelacionnin. Juanqa, Diospa siminpi cheqaq sonqowan confiakusqanrayku, hinaspa Cristopa testimonianta hap’isqanrayku, Patmos sutiyoqislama qarqosqa karqan. Ichaqa chay qarqosqa kayninqa mana Cristomanta t’aqarqanchu. Señorqa qarqosqa kayninpi watukamurqan cheqaq sirvientanta, hinaspa yachachirqan imakunachus kay pachaman hamunan karqan chaymanta.”

“Kay yachachikuyqa ancha hatun chaninniyuqmi ñuqanchikpaq; imaraykuchus kay pachapa historianninpa qipa p’unchaykunapim kawsashanchik. Mana unayllataqmi yaykusunchik Kristu Juanman rikuchisqan ruwanakunapa hunt’akusqanman. Señorpa willakuqkuna kay hatun manchaymanta chiqaqkunata willaspankuqa yuyarinankum tiyan wiñaypaq interesniyuq yachaykunata apachkashankuta; chayraykutaq Santo Espíritu-pa bautismonta mask’anankum tiyan, rimanankupaq mana kikinkupa siminkunatachu, aswanpas Diospa qosqan siminkunata.”

“Apocalipsis qillqaqa runakunaman kichasqa kananm. Achka runakuna yachachisqa karqanku, kayqa huk sellasqa qillqa kasqanta; ichaqa cheqaqtawan k’anchaytawan mana chaskiqkunallapaqmi sellasqa kachkan. Chaypi kaq cheqaqkuna willasqa kanan, runakuna chay utqayllam pasanampaq kaq ruwaykunapaq wakichikunankupaq oportunidadniyuq kananpaq. Kimsañiqin Angelpa Willakuyninpa rikuchisqa kanan, wañuyman chayanqaña huk pacha salvacionninpaq sapallan suyasqa hina.”

“Qhipa p’unchaykunapa manchaykunaqa ñam ñoqanchikman hamusqaña kachkan, hinaspataq ruwasqanchikpi runakunata willanayku paykuna maymanchus churakusqanku chay manchaymanta. Ama saquesqa kachunchu profecía rikuchisqan ancha allin yuyaywan qhawarisqa escenakuna, kaykunaqa utqaymanta pasanankupaña kachkan. Ñoqanchikqa Diospa kachamun runakuna kanchik, hinaspataq mana pisi pachayuqchu kanchik chinkachinapaq. Pikunachus Señorninchik Jesucristo-wan kuska llamk’aq kayta munanqaku, kay p’anqapi tarikukuq cheqaqkunaman sunqumanta hatun munakuyniyuq kasqankuta

rikuchinqaku. Qillqawanpas rimaywanpas kallpachakuspanku sut'inchankaku chay musphaypaq kaq hatun imaymanakuna, imakunataq Cristo hanaq pachamanta hamuspa rikuchimuq karqa.” Signs of the Times, July 4, 1906.

Huk pachak watakunamanta aswan ñawpaqpi, 1906 watapi, willakusqa karqanmi manaña unayllataq “Cristo Juanman rikuchisqa ruwanakuna hunt'akuyma yaykusaqku” nispa. Chay willakuyqa 1906 watapipas sellasqallaraq karqan. Ancha allinmi entiendenapaq Jesucristoq Revelaciónninqa Diospa llaqtanman kicharisqa kan manaraq chay ruwanakuna pasanapaq. Niwanchikmi Apocalipsis qillqaqa “sutin ima ninanman hinam,—kay pachapa historiannin k'isimpi p'unchaykunapi pasanankupaq kaq aswan hatun ruwanakunapa revelaciónnin” nispa.

Kicharisqakunku, Diospa llaqtan runakuna waqyakuyta willanankupaq, chay waqyakuyta uyariqkunaqa “utqayllam pasanapaq kaq ruwanakunaman wakichikunankupaq huk p'unchawta hap'inankupaq.” Yuyayman apaypaqmi kayqa (Juanqa Diospa llaqtan runakunata reqsichin, chay willakuy willasqa kanan pacha historiapi), Juanqa iskay imakunatam sut'ita rimarin, chaykunarayku qatiykachasqa kasqanmanta. “Diospa siminpi cheqaq sonqowan confiakusqanrayku, hinaspa Cristopa testimoniomanta,” payqa “Patmos sutiyoq islapi qarqusqam karqa.” Qarqusqa karqa, Bibliatawan Profeciapa Espirituntawan iskayninta chaskisqanrayku, chaymi “Jesusa testimonio” nisqa.

Paypa chakinkunaman urmaykurqani payta yupaychanaypaq. Hinaspa niwarqan: Ama chayta ruwaychu; ñuqaqa qampaq kуска sirviqnin kani, Jesuspa testimoniunta hap'iq wawqeykikunapaqpas. Diosta yupaychay; Jesuspa testimoniunqa profeciapa espiritunmi. Apocalipsis 19:10.

Juanqa kay pachakunata tukuyti tiyaq llaqtata rikhurichin, paykunaqa Jesucristoq Apocalipsisninpa willakuyninta entiendenku, hinaspaq Bibliawan Profeciapa Espiritunta iskayninta sayachisqankurayku qatiykachasqa kanku.

Ñawpaq kinsa versikulo-kunapi, huk ñiqin capítulo-pi, Dios Yayaqwan sirviqnin-kunaq chawpinpi willakuy ruwanaqa sinchita resaltasqa kachkan. Ishkay chunka iskayniyuq capítuloqa kay willakuy ruwana willariyman yapamun. Iskay pasaje-kunaqa Apocalipsis libropaq qallariyninta hinallataq tukukuyninta rikuchinku, hinaspaq kuskanpi Juanpa ruwayninta profético ilustración ukhupi sut'inta detallanku. Payqa manam Apocalipsispa rimayninkunata qillqaqlla-chu, aswanpas kay pachapa tukukuyninpi kaqkunata temsila, paykunaqmi qhipa amonestación willakuyta willakunku.

Señorqa siminta qorqan: hatunmi karqan chayta willakuqkunapa tantakuynin. Salmos 68:11

Juanqa “rikurqan” hinaspa “uyarirqan” mensajeta ruwachiq “imakunata”, hinaspaq kamachisqa karqan qillqanampaq hinaspa iglesiakunaman chayanampaq chay mensajeta.

Nispaqmi: Ñuqam Alpha nisqapas Omega nisqapas kani, ñawpaq kaqpas qhipa kaqpas; hinaspa: Ima rikunki chayta huk libropi qillqay, hinaspaq Asia llaqtapi kashaq qanchis iglesiakunaman apachiy; Efesoman, Esmirnaman, Pergamoman, Tiatiraman, Sardisman, Filadelfiaman, hinaspa Laodiceaman. Apocalipsis 1:19.

Imatataq “uyarisqanta” hinaspa “rikusqanta” qillqanapaq, hinaspa Asia Uchuy Ilaqtapi qanchis iglesiakunaman apachinapaq kamachisqa karqa; ichaqa sapa iglesiaman chayaspaqa, Jesús kikinmi Juanman willakuykunata qillqachirqa, imaraykuchus qanchis iglesiakunamanta sapa hukman qillqasqa willakuyqa kay rimaywanmi qallarín: “Hinaspa ...pi iglesiapa angelman qillqay.” Jesús kikinmi iglesiakunapaq sapa huk willakuykunata Juanman qillqachirqa.

Jesúsqa Juanta rimachirqa qillqanampaq, hinallataq Jesúsqa Juanta niwarqa imatachá rikurqa, uyarirqanpas chayta qillqanampaq, huk kutiñataq Jesúsqa Juanta nirqa “ama” qillqanampaq imatachá uyarirqa chayta.

Hinallataq sinchi kunkawan, imaynachus huk leon qapariq hina; hinaspan qapariptin, qanchis illapakunam kunkankuta rimarirqanku. Hinaspan qanchis illapakuna kunkankuta rimariptinku, qillqaytaña munarqani; chaymantataq uyarirqani hanaq pachamanta huk kunkuta niwaqta: “Qanchis illapakuna rimarisqankuta sellay, amataq chaykunataqa qillqaychu.” Apocalipsis 10:3, 4.

Juanqa nisqa karqa qanchis illapakunapa rimarisqanta wichq’ayta; chayhinapin qanchis illapakunapa willakuyninta wichq’arqa, hinallataq Danielpas kamachisqa karqa libronninta wichq’ayta pacha tukukuykama.

Ichaga qan, Daniel, simikunata wisq’ay, hinallataq librota sellay tukukuy pacha chayamunankama: achkakuna kayman chayman purinqaku, yachaypas yapakusanqa.... Paytaq nirqa: Puriy ñanniykipi, Daniel: simikunaqa wisq’asqa, sellasqataq kashan tukukuy pacha chayamunankama. Daniel 12:4, 9.

“Kay qanchis illapakunap rimayninkuta willakuspankumanta qhepanman, huchuy liwrumanta rimakuspa Juanman kamachikuy hamun Danielman hina: ‘Qanchis illapakunap willakusqankuta sellay.’” Seventh-day Adventist Bible Commentary, volumen 7, 971.

Kay libro Apocalipsispa tukukuyninpiwan qallariyninpiwan huk willakuy riqsichisqa kasqanta reqsichkanchik. Chay willakuyman yachachiy rurana puriyninpas reqsichisqa kashan. Juanpa chay willakuyta willaypi ruwasqa chiqninqa sut’inchasqa karqa. Wakin kutikunapi payqa qelqarqa ima rikusqanta, imatachus uyarisqantapas. Huk kutikunapi payman nisqa karqa imata qelqanampaq, huk kutitaq uyarisqanta ama qelqanampaq nisqa karqa. Jesucristopa Apocalipsisninpa willakuyninqa Taytamanta qosqa, Jesusman, Gabrielman, chaymanta profeta Juanman, paymanmi churasqa karqa chay willakuyta qelqanampaq hinaspa iglesiakunaman apachinampaq.

Qellqay rikusqaykikunata, kunan kaqkunata, hinaspa qhipaman kaqkunatapas. Apocalipsis 1:19.

Ikipas chay versota ñawinchayta atinkiman, ichaga manachá reqsinkimanchu Juanman qillqanampaq kamachisqa simipi ukhupi riqsichisqa willakuq kamachiyta. Rikuskakunata, uyarisqakunata ima “imakunatapas” qillqayqa kunan pacha historiata qillqaymi, imaraykuchus Juanpa pachasninpi chay “imakunaqa” karqa. Kunan pacha historiata qillqay, hinaspa chay hina ruwaspa hukllapi hamuq pachaspi kananpaq kaq imakunatapas qillqay, chaymi Apocalipsis libropi

aswan hatun willakuq kamachiy. Juanqa churasqam kachkan chaylla kamachiyta, chaypa ancha ancha importancianta ima, kallpachaspa sut'inchananpaq; payqa chiqaptapuni nisqa karqan: “kaq imakunata” qillqay, hinaspa chayta ruwaspa qillqankitaq “qhipaman kaq imakunatapas”, imaraykuchus historia kutimun. Kay willakuq yachay-rurayqa Jesuspa firmanmi, imaraykuchus firmaqa sutim, hinaspa Apocalipsispa ñawpaq kaq capitulonpi paypa sutinga Alpha hinallataq Omega kachkan. Paymi tukukuyninta qallariyninwan reqsichin.

Ñuqanchikqa “Jesucristopa Revelacionnin” nisqa yachayta chayraq qallarisunchik, kunanqa huk kaq capítuloq ñawpaq kimsa versículonkuna-taqmi yuyaykuchkanchik. Tukukuq willakuy waqyakusqa “Jesucristopa Revelacionnin” nisqa sutiuyuqa hanaq pachapi Yayaymanta Jesusman, Jesusmanta Gabrielman, Gabrielmantataq Juanmanmi willasqa, paytaq iglesiakunaman apachinapaq huk librupi qillqan. Kay willakuyqa chayhina chiqap sutichasqa kaptin “Jesucristopa Revelacionnin” nisqawan, allinmi reparayta, llapa ima kaqkuna runakunaman qillqasqa kasqankumanta, Cristo-ta rikuchiq saminchasqa Simiwan, Jesuspa pichus kasqanman hinallataq imayna kasqanman rikuchisqa huk sapalla característicanta, Juanpa rurayninpi rikuchisqa kasqanta kay willakuyta qillqashaqtin. Payqa chay pacha kaq imakunata qillqashaspan, manaraq kaq, ichaq hamuq imakunatapas qillqasharqataqmi.

Willakuyqa kutimunarpaqmi rikuchisqa kachkan, Juan p'unchayninpaq, tiempunpaqpas huk amonestaciónta qillqaspa, chayqa hamuq pacha tiempopaqpas amonestaciónmi. Juan qanchis iglesiakunaman qillqarqan cristiano iglesiapa qallariyninpi, chayllataqmi pacha tukuyninpi cristiano iglesiapaspaq huk amonestaciónta qillqarqan. Kay Cristopa kawsayninpaq, runa kayninpaq ima kasqantaqa rikuchin, Cristo “Alpha y Omega” nisqa sutichasqa kaptin, icha “qallariywan tukuynin”, icha “ñawpaq kaqwan qhipa kaq” nisqa kaptin. Cheqaqtapunin Bibliaqa Cristopa kay runa kayninmanta ima kasqanta riqsichin, chaymi pay sapallan Dios kasqanta prueban.

Apocalipsispa ñawpaq kapitulinpiqa tarisunchik Jesús kikinta reqsisichisqanta Alpha Omega nispa.

Señorpa p'unchayninpi Espíritu ukhupi kasharqani, hinaspan qhep'aymanta uyariq kani hatun kunkata, trompetapa hina, nispa: Ñoqan kani Alfa hinaspa Omega, ñawpaq kaqpas qhipa kaqpas; hinaspa, imatachus rikunki, qillqay huk libropi, hinaspa apachiy Asia llaqtapi kachkaq qanchis iglesiakunaman; Efesoman, Esmirnaman, Pergamoman, Tiatiraman, Sardisman, Filadelfiaman, hinaspa Laodiceaman.

Hinaspataqmi muyurirqani rimawasqayta qhawarinaypaq. Muyurispataqmi qhawarirqani qanchis qurikuna kandelabrukunata; chay qanchis kandelabrukunapa chawpinpitaq runapa Churin hina hukta, chakin kama p'achallikusqata, ñuñunkuna patapi qurimanta wachkakusqata. Umanpas chukchanpas yurac karqan millma hina, rit'i hina yurac; ñawinkunataq nina rawray hina karqan; chakinpas sumaq antam hina karqan, hinaqa hornopi ruphasqa hina; rimariynintaq achka yakukunapa qapariynin hina karqan. Pañan makinpitaq qanchis qoyllurkunata hap'isharqan; siminmantataq llusqsimurqan iskay filoyuq, ancha llasaq espada; uyantaq inti kallpanwan k'anchaykusqan hina karqan.

Hina payta rikurqani, chakiyninkunaman wañusqa hina urmaykurqani. Hinaspan paqpa alliq makinwanqa hawapi churaykuwarqan, nispa: Ama manchakuychu; ñuqam kani ñawpaq kaqpas qhipa kaqpas. Apocalipsis 1:10–17.

Kay versícukunapi achka cheqaqmi kachkan, ichaqa kaypiqa sasanllam rikuchiyta munani: Juanqa Cristopa waqaynin hina trompetapa sonqoyoqta uyarispan, pitachus payta rimapayasqanta rikuspa kutirispansa, Jesucristo-ta ricuran hanaq pacha santuariapi, chay hanaq pacha santuariapa santo lugarpi, hanaq sacerdotepaq hinata. Chaymantataqmi Jesús kikinta riqsichikurqan Alpha y Omega hina, hinallataq ñawpaq kaq hina chay qhipa kaq hina. Mensajepi hinallataq chaypa willakusqanpi, ñawpaq kimsa versícukunapi, tarirqanchik huk cheqaq kay siq'ita, mayqenchus correspondíaran Apocalipsispa tukukuyninpi kaq cheqaq kay siq'iwan. Alpha y Omega hina Jesúsqa tukukuyninta qallariyninwan rikuchin, qhipa kaqta ñawpaq kaqwan. Apocalipsis librupa tukukuyninpi, imaynatachus qallariyninpi, huk kutitaqmi kikinta riqsichikun Alpha y Omega hina.

Hinaspan niwarqan: Kay nisqakunaqa cheqaqmi, atinisqa hinallataqmi; chay santok profetakunap Apu Diosninmi angelninta cachamurqan kamachinkunaman rikuchinankupa imakunaña utqayllamanta ruwakunqa chaykunata. Qhawariy, utqayllam risaq: kusiqañam kay qillqapi willasqa profeciapa nisqankunata waqaychaq runaqa.

Ñuqa Juanmi kaykunata rikurqani, uyarisqanipas. Hinaspan uyarispa rikusqaymanta, kaykunata rikuchiwaqniy angelpa chakinkuna ñawpaqman urmaykurqani yupaychanaypaq. Chaymantataq pay niwarqan: Ama chayta ruwaychu; ñuqaqa qanwan kуска sirvinqiykin, wauqeykikuna profetakunapaq, kay libropa nisqankunata waqaychaqkunapaqwanpas. Diosllata yupaychay.

Hinaspanmi: Ama sellaychu kay qillqapi willasqa qhaway rimaykunata, pachaqa qayllañam kachkan.

Mayqinchik mana chanin runaqa, aswanraq mana chanin kachun; qhelli kaqpas, aswanraq qhelli kachun; chanin runataq, aswanraq chanin kachun; ch'uya kaqtaq, aswanraq ch'uya kachun.

Qhawariychik, usqhayllam hamuni; premiuyñiqa noqawanmi kachkan, sapankaman ruwasqanman hina qonaypaq. Ñoqaqa Alpha hinallataq Omega kani, qallariywan tukukuynin, ñawpaq kaqwan qhepa kaq. Apocalipsis 22:7–13.

Apocalipsis librumi sumaqta nispa willakun, Juan mensajeta qillqaspankuqa, chay mensaje qallariypa kamachikuyninmanta sayasqa kananta, chaymanta tukukuqta rikuchispa, allinta sut'inchin. Chay mensajeqa Apocalipsis librupi ñawpaq kaq kicharisqa cheqaqmi, hinaspa chay kikin cheqaqmi librupi qhipa rimakusqa kan. Hinaspa Apocalipsis libropa qallariyninpiwan tukukuyninpiwan testimoniopiqa, Jesusqa kikinta reqsichikun Alfa Omega hina, qallariywan tukukuq hina, hinaspa ñawpaq kaqwan qhipa kaq hina.

Apocalipsis libropi kimsa ñawpaq versícukunakunaqa runakunaqpaq qhipa amonestación willakuyta reqsichin. Chayqa qanchis qhipa plágakuna hamunaymanta, hinallataq Cristoq iskay kuti kutimunanta ñawpaqman hamuq amonestaciónmi. Jesucristoq revelación nisqa willakuyqa

“angelninwan kacharisqa, señalkunawan reqsichisqa” karqa.

Chay kikillan willakuy waqyayqa qhipa pasaje Apocalipsispi reqsichisqa kachkan, hinaspataq Apocalipsis chunka tawaqpi kinsa kaq angelnin hina rikuchisqa kachkan.

Hinaspan kinsa kaq angel qatirqa paykunata, sinchita rimaripa nispa: Sichus pipas uywanman hinaspa rikch'ayninman yupaychan, hinaspa señalninta chaskin urkunpi otaq makinpi, chay runaqa Diospa phiñakuyninpa vinonta upyanqa, mayqinchus mana imawan chaqrusqa takyana kasqanman hunt'asqa kachkan; hinaspan ñak'arichisqa kanqa ninawan hinaspa azufriwan ch'uya angelkunapa ñawpaqenpi, hinaspa Corderopa ñawpaqenpi: Hinaspa ñak'ariyninkupa qosñinpa wiñaypaq wiñaykama wicharin; manataq samayninkuchu p'unchaypas tuta pas, uywata hinaspa rikch'ayninta yupaychaqkunaqa, hinallataq sutinpa señalninta chaskiqkunaqa. Apocalipsis 14:9–11.

Qhipa waqyay willakuyqa kinsa kaq angelwan rikuchisqa willakuymi. Chayqa tukuy runakunapaq qhipa waqyaymi, imaraykuchus cheqaqtapuni qhipa pruebayta runakunaqpaq sut'ichan. Huk angelpas qatiqninpi hamun, kinsa kaq angelwanpas huñukun, chay angelpas qhipa waqyay willakuymi.

Chaykunamanta qhipamanqa huk huknin angelta rikurqani hanaq pacha-manta uraykamusqanta, ancha atiyniyuqta; hinaspan kay pachaqa paypa k'anchayninwan qhanchasqa karqa. Hinaspan sinchi kallpawan hatun qaparikuypi nirqa: ¡Babilonia hatunqa urman, urman! Supaykunapa tiyananman tukusqa, tukuy millay espiritupa waqaychananman, tukuy mana ch'uya cheqnisqa p'isqupa wichq'asqa wasinmanpas. Llapa suyukunam paypa waqllikuyninpa piñakuynin vinonta upyarqanku; kay pachapi reykunapas paywan waqllikurqanku; kay pachapi rantikuywan qhatuqkunapas paypa ancha misk'i qhapaq kayninkunamanta qhapaqyayarqanku.

Hinaqaspim huknin kunkata uyariqani, kaynata nisqanta: Lloqsiychis paymanta, ñoqaq llaqtay, ama huchankunapi paywan kuskaqkuna kanaykichispaq, amataq unquyninkunamanta chaskinaykichispaq. Paypa huchankunaqa hanaq pachakama chayarun, Diosqa mana allin rurayninkunata yuyariqan. Apocalipsis 18:1–5.

Jesucristopa Revelacionnin kay willakuyqa rikuchisqa kachkan huk ñiqin kapítulopi, chunka tawañiqin kapítulopi, chunka pusaqniyuq kapítulopi, hinaspa iskay chunka iskayniyuq kapítulopi. Chay willakuyqa huk angelfwan unanchasqa kachkan; chay angelqa Revelación libropi ñawpaq kaq hinaspa qhipa kaq rimarisqapi Gabriel angel nisqawan reqsisqa kachkan, chaymantaq chunka tawañiqin hinaspa chunka pusaqniyuq kapítulokunapi chay willakuyqa huk angel hanaq pachapi phawachkaspata utaq hanaq pachamanta uraykamuspa, simbólicamente rikuchisqa kachkan.

Chunkaq pusaq chunka kimsayoc qillqapi hanaq pachamanta uraykamuq angilqa ñawpaqta rikuchisqa kachkan chunka qanchisniyuq qillqapi, maypichus huk angil uraykamun, huk chakin hallp'api churaspa, huktaq lamar qochapi. Chay angilqa huk qillqachata apamun, chayta mikhunaykipaq Juanman kamachisqa, chaymi siminta misk'ichin, wiksañataq hayaqyachin. Juanpa mikhusqa qillqaqa huk willakuymi, huch'uy qillqawan rikuchisqa willakuymi Apocalipsis chunka pusaqniyuq angilpa willakuyninta rikuchin; chayrayku paypas qhipa tukuyniyoc waqyay

willakuypa rikchayninmi kachkan.

Ñuqanchikman willakunkuqa Diospa willakuyninmanta kachamusqa karqa, hinallataq huk angelwan unanchasqa; chaymanta, Apocalipsis libropi qhipa waqyay willakuynin rikuchisqa kananpaq sumaqa qhawaripa, tarinchik qanchis kuti huk angel qhipa waqyay willakuyninta unanchasqanta. Ñawpaq kaqpiwan qhipa kaqpiwanqa chay angelqa Gabriel karqa. Chaymanta, Apocalipsis chunka capítulo-piqa huk angel huch'uy libro makimpi apamuspa uraykamun. Apocalipsis chunka tawañiyuq capítulo-pitaq kimsa aswan angelkuna kanku, llapankutaq qhipa waqyay willakuyninta rikuchinku. Chaymanta, Apocalipsis chunka pusaqniyuq capítulo-pitaq huknin angel kachkan, paypas chay kikillan qhipa waqyay willakuyninta rikuchispa. Qanchis qhipa waqyay willakuyninkunaqa angelkunawanmi rikuchisqa kanku. Ñawpaq kaqpas qhipa kaqpas angel Gabrielmi; ñawpaq kaqwan qhipa kaqwan chawpipi kaq pichqa angelkunataq unanchay angelkunam kanku.

Arí, sapa huk qanchis iglesiayuqpas huk angelniyuqmi kanku; ichaqa paykunaqa iglesiakunaman willakuyta apachkanku, chaymantaqa ñawpaqman rimashanchik qhipa waqyay willakuymi huk willakuy kasqa, maypichus llapan kay pachapi tiyaq runakuna uyariqnin kasqanku.

Qanchis proféticokunapa sapa siq'inkuna, tukuyninpi qhipa willakuy waqaychanata rikuchiqluna, allinta aswan qawaripa hinallataq hukwan hukta tupanachisqa kanan tiyan; ichaqa kay pachapi munani sapaqla sut'inchayta Alpha hinallataq Omega nisqakunamanta huk hatun kallpayoq kamachiyninta. Diospa Simiyninpi ima yachachikuyllapas ñawpaq kutipi rimarisqanqa aswan ancha importante referenciami. “Muhu” nisqa Bibliapi ñawpaq kutipi rimarisqanqa Génesis 1:11 pipin, maypichus niwanchik chay muhuqa rurunqa “kastanman hina.” Muhumanta ñawpaq rimariyqa sinchita qhawarichin chaypa ukhupi kachkananta kikinta yapamanta paqarichinapaq munasqa ADN-ta. Jesusqa Diospa Simiyninta huk muhu hina reqsichirqan.

Chay p'unchayllapim Jesus wasimanta llusqirqa, hinaspan qucha patapi tiyaykurqa. Achka runakunan payman tantakamurqanku, chaymi huk barcoman yaykuspa tiyaykurqa; llapa achka runakunaqa qucha patapi sayarirqanku. Hinaspan payqa achka imakunata paykunaman parabolakunawan rimarqa, nispa:

Qhawariychis, huk tarpuq lloqsirqa tarpuyman; hinaspan tarpuchkaptin, wakin murukuna ñan pataman urmaq, pichinkukunataq hamuspa mikhurqanku. Wakinñataq rumikuna kasqanman urmarqanku, maypichus mana achka allpa karqanchu; chaymi usqhaylla wiñarimurqanku, mana allpa ukhupi sunquyachisqa kasqanrayku. Inti llusqisqantintaq ruphaywan q'aspichirqa; mana saphiyuq kasqanraykutaq ch'akirqanku. Wakinñataq kiskakuna chawpiman urmarqanku; kiskakunataq wiñaruspa ñit'irqanku. Hukkunataq allin allpaman urmarqanku, rurutaq apamurqanku, wakin pachak kutita, wakin soqta chunka kutita, wakin kimsa chunka kutita. Pipas uyarinanpaq rinriyuq kaq, uyarichun.

Hinallataq discipulonkunapa payman asuykuspa nirqanku: —¿Imaraykutaq paykunamanqa rimanki parabolakunawan?

Pay kutichirqanku, nispan: Qankunaman qowasqanmi hanaq pacha qhapaq kamachikuq suyupa pakasqa yachaykunata yachanaykichikpaq, paykunaman ichaqa manan qowasqachu.

Pipas kapuqniyuqmanqa astawanmi qowasqa kanqa, hinaptin aswan achka kapuqniyuqmi kanqa; mana kapuqniyuqtaq ichaqa, paymantaqa kapuqnintapas qechusqa kanqa. Chayraykun paykunaman rimani sasachakuy rimaykunawan: rikuspankupas manan rikunkuchu; uyarispankupas manan uyariykunkuchu, nitaq entiendenkuchu. Paykunapiqa hunt'akun Isaiaspa willasqan qelqaqa, nispas: Uyarispa uyarinkichik, ichaqa manan entiendenkichikchu; rikuspataq rikunkichik, ichaqa manan reparankichikchu. Kay llaqtapa sonqonmi rumi sonqo hina tukusqa, rinrinkupas mana allinta uyariqmi, ñawinkutapas wisq'akusqankum; ama mayqen p'unchaypas ñawinkuwan rikunankupaq, rinrinkuwan uyarinankupaq, sonqonkupiwantaq entiendenankupaq, kutirikunankupaq, noqataq hampinaypaq.

Qankunam kachun qankunpa ñawiykikuna, rikunku rayku; hinallataq rinriykikuna, uyarinku rayku. Cheqaqtapuni niykichis: achka profetakunaq, chaymanta allin runakunaqpas munarqanku qankunapa rikushaykichis chaykunata rikuyta, ichaqa mana rikurqankuchu; hinallataq qankunapa uyarisqaykichis chaykunata uyariyta munarqanku, ichaqa mana uyarirqankuchu.

Chayqa raykutaq, uyariychik tarpuk runapa rikch'ayninta.

Mayqinpis qhapaq kaypa siminta uyarispa mana entiendespaqa, chayqa millay supay hamun, sonqonpi tarpukusqanta qichun. Kaymi ñan patapi muhu chaskiq runaqa.

Ichaqa allpa rumi sapaqman tarpuyta chaskiqqa, paymi Simiyta uyarispa, chay ratullaña kusikuywan chaskin; ichaqa mana saphiyuqchu kikinpi, aslla p'unllakunallataqmi sayan; Simi rayku ñak'ariy otaq qatiykachay hatarimuqtinmi, chay ratullaña urman.

Kachaqakunawan tarpuyta chaskiqpas, paymi simita uyarin; kay pachapa llakikuyninpas, qhapaq kaypa llullakuyninpas, simita sip'in, hinaspataq mana ruruyuqman tukupun.

Allin hallp'a allinpi muruta chaskiqqa, chaymi simita uyariq, hinallataq unanchaq runa; paymi ruruchakun, huknin pachak kuti, huknin soqta chunka kuti, huknin kimsa chunka kuti. Mateo 13:1–23.

Huk muhu, Diospa Rimaynin kasqan, hunt'a mallki paqarichinapaq llapa munasqa DNA-ta apamun. Diospa Rimayninpi imapas rimaymanta ñawpaq kaq willakuyqa, chay rimaymanta llapa imankunatam apamun. Kay cheqaqmi “ñawpaq willakuy kamachiy” nisqawan reqsichisqa kachkan. Astawan qayllapi qhawarisqa kaptinmi, astawan takyaq cheqaq kasqan rikurin.

Manaraqmiñaq ñawpaqman riqsichisqanchikpi Alpha y Omega nisqamanta hinaspa Diospa Simin muhu hina nisqa qhawariyninmanta, allinmi qhawarispa yuyaymanayku Mateo qillqapi chayraq citarqanchik pasajemanta wakin ancha tupuq puntos, Apocalipsis qillqapa qhawariyninchikpaq. Llapa profetakunaqa kay pachapa tukukuyinmanta rimashanku.

“Sapa ñawpa willakuy rimayniyuqkunaqa kikinkupa pacha raykullachu rimarqanku, aswanqa ñuqanchikpaqmi rimarqanku; chayrayku willakuy rimayninkuqaqa ñuqanchikpaqmi kallpanpi kachkan. ‘Kunanqa tukuy kaykunaqa paykunaman pasakurqan yachachikuypaq ejemplkunahin; qelqasqaña kachkanñataq ñuqanchikpa yuyaychasqa kananchikpaq, pacha tukukuyta chimpanman chayasqaqkunaqpaq.’ 1 Corinthians 10:11. ‘Manam kikinkupaqchu,

aswanqa ñuqanchikpaqmi sirvirqanku chay imakunata, kunanqa willasqasña kashasunkichik evangelio nisqata qankunaman willaqkuna rayku, hanaq pachamanta kachamusqa Santo Espirituwan; chay imakunataq angelkunapas qhawariyta munanku.’ 1 Peter 1:12....”

“Bibliaqa kay qhipa miraypaqmi tukuy qhapaq kayninkunata huñuspa, hukllachaspa waqaycharqan. Ñawpaq Testamentopi tukuy jatun ruwaykuna, chaymanta tukuy manchay sunquyuq solemne ruwanakunaqa karqanña, kunanpas kay qhipa p’unchaykunapi iglesiapi yapamanta kutichisqa kachkan.” Selected Messages, libro 3, 338, 339.

Kay pasajepi kimsa testigokunata qhawachin, (Pablo, Pedro, hinaspa Ellen White), paykuna testigota quspanku llapa profetakunaqa pacha tukukuymanta rimashasqankuta, chayqa kay pachapi pacha tukuyninmi, maypachachus Apocalipsis libropi pakasqa secreton kicharisqa kan. Chayrayku, Mateo chunka kimsayoqpi Jesús nirqan: “Kusisqa ñawiykikuna, paykuna rikusqankurayku; hinaspa rinriykikuna, uyarisqankurayku. Cheqaqtapunin niykichik: achka profetakuna hinaspa allin runakuna munarqanku qhawayta kay rikusqaykichikta, ichaqa manan rikurqankuchu; hinaspa uyariyta kay uyarisqaykichikta, ichaqa manan uyariqankuchu,” nispa, payqa chay kikin kusikuyta rimarqan, mayqan kusikuychus qillqasqa kachkan Apocalipsis qhapaq ñiqin huk ñiqinpa ñawpaq kimsa versículonkuna ukupi.

Kusisqan ñawirinanpaq, kay qillqasqa willakuy simikunata uyariqkunapaqpas, chaypi qillqasqakunata waqaychaqkunapaqpas; pachaqa qayllapiñan kachkan. Apocalipsis 1:3.

Jesús nisqaqa tarpuyta ruraymanta yachachiytata rikuchirqan, chaymanta qhipaman discípulonkunaqa chay yachachiytaqa paywan rimanakuyta qallarinkupaq pusasqa karqanku. Ichaqa manaraq Jesúsman tinkuchisqa kachkaptinku, payqa paykunapaq, aswan hatunmantaq noqanchispaqpas, kaynata nirqan: “Pipas uyariypaq rinriyuq kaq, uyariychun.”

Jesús qowaparinqa parabolata, chaymanta tukuchin willakuywan: pipas uyariyta munanku chaykunapaq. Chaymanta disipulokuna pusasqa kanku chay rimanakuyman, maypim Jesús rimarin huk kinsa ancha allin yuyaykunamanta. Payqa reqsichin iskay clase uyariqkunapa ch’iqninta, chayta ruwaspanmi Isaiaspa libronmanta huk pasaje-man kutin, iskay clase uyariqkunapaq iskay kaq testigota qunanpaq (yuyariychis, llapantam churakusqa kashan uyariyta munuqkunapa contexto-ninpi). Kinsa kaq yuyayta pay qhawanachin, iskay clase uyariqkuna hina, hinaspa Isaiaspa libro iskay kaq testigo hina kasqanmanta aswan, Diospa Simin muhu kasqanmi. Diospa Simin muhu kasqanqa chayraykun huk parte kashan imatachus uyarinanku chay uyariqkuna, Jesucristoq Revelacionninta Apocalipsis libro, ñawpaq kaq capítulo-pi uyariqkuna. Kimsa ñawpaq versículo-kunapiqa iskay uyariqmi kanku, hinallataq Mateo chunka kinsayoq capítulo-pi iskay clase uyariqkuna kasqankama. Mateo chunka kinsa nisqanqa yapanmi wakin qhawariyta imaynam mana uyariyta munuqkuna akllanku mana uyariyta. Hinaspa Isaiaspa testigunmi aswanraq yapamun ñuqanchikpa uyarinanchik mensaje-man.

Rey Uzías wañusqa watapiqa, Señorniytaqmi rikurqani tronomanta tiyashaqta, ancha hatunchasqa hinaspa hawaman oqarisqa; p’achampa qhipanmi templota hunt’arqan. Chay patapiqa serafinkuna sayarqanku; sapa hukninmi soqta raphrayuq karqan: iskaywanmi uyanta pakarqan, iskaywantaq chakinkunata pakarqan, iskaywantataq phawarqan. Hinaspan huknin

hukninta qaparispan nirqan: Santo, santo, santo, Señor de los ejércitos nisqaqa; tukuy kay pachanmi kikinpa hatun kayninwan hunt'a. Punkupa qunqurayninkunataq kuyurirqanku qaparimuqpa siminrayku, wasitaq qosñiwan hunt'akuykurqan.

Chaymi nirqani: ¡Ay ñoqamanta! chinkasqa kani; qhelli simiyuq runa kasqayrayku, hinaspa qhelli simiyuq runakunapa chawpinpi tiyasaqrayku; ñawiykunaqa qhawarqanmi Reyta, Ayllunkunapa Señornta.

Chaymiqa huk serafinkunaq huknin phawamurqan ñawpaqniyman, makinpi kawsay nina rumi apasqa, altarmanta tenazwan horqosqanta. Chaytaqa simiymán churawarqan, nispá: Qhawariy, kayqa llaqtaykikunata tupasqanña; hucha mana allin ruwayniykitaqa qichusqanñam, huchaykitaq mayllasqanñam.

Uyarirqanimtaqmi, Tayta Diospa siminta uyariq kani, kaynata nispá: “¿Pitataq kachasaq, pitataq noqanchispaq rinqa?” Chaymantataq ñuqa nirqani: “Kaypi kani; kachariway.”

Hinaspanmi: Riy, kay llaqtaman willay: Uyariychis cheqaqtapuni, ichaqa ama entiendeespa; qhawariychis cheqaqtapuni, ichaqa ama reparaspa. Kay llaqtapa sonqonta wirayachiy, rinrinta llaqaqachiy, ñawinta wisq'ay; ama ñawinkuwan qhawananaq, rinrinkuwan uyarinanpaq, sonqonwan entiendenanpaq, kutirikuyninpaq, hinaspa alliyachisqa kananpaq.

Chaymi nirqani: “Señor, ¿hayk'aqkama?” Paytaq kutichiwará: “Llaqtakuna runayuq mana kaptin ch'usaqyachisqa kanankama, wasikunapas runa mana kaptin, hallp'apas tukuy ch'usaqlla kanankama; Señorpas runakunata karuman apachinqa, hallp'a chawpipitaq hatun saqisqa kay kanqa. Ichaqa chaypiqa chunka hukninraq kanqa; kutimunqataq, mikhusqa kanqataq. Hinallataq terebinto sach'a hina, roble sach'a hinapas, rapranta urmachiptinku ukhupi kallpan kachkan; chay hinallataq ch'uya mirayqa chaypa kallpan kanqa.” Isaías 6:1–13.

Cheqaqmi, kay pasaje Isaíasmantapa ancha musphaykuylla kashan willakuy ñawpa rimaykunapa aswan ukhu yuyayniyuq temakunata rimasqanrayku. Kay temakunaq achkaqninkunaqa kutin-kutin rimarisqa kanku Habacucpa Tablankunapi, chayrayku kay pasajemantapa pisillata huñuspa niwasun Jesúsqa rimayninmanta, Paypa simin muhu hina kasqanmanta nisqanman yuyaychasqanchikta yanapananpaq.

Churaskasqanmi kashan Isaíasqa kay pasajemanta profetata rikch'achisqanta, chayraykutaq pacha tukukuypi Diospa llaqtanta rikch'achin. Astawanmi ñuqanchikpa nisqanchikpaqqa allin yachanaqa kay: Isaíasqa huk llaqtata rikch'achin huchapi kawsashaqta, chaykama Diospa iglesia ukhupi llamk'ashaspapas. Manaraq Isaíasqa Diospa k'anchayninmanta revelacionta chaskishaqtin, mana reqsirqachu kikinpa huchasapa kayninta. Payqa Laodiceapi hinan karqa, ñawsa karqa.

Isaíasqa hukkunakuna huchankuta qhawaspa ch'aqwasqanmi karqa; ichaqa kunanqa pay kikinmi rikun, paykunaman rimarisqan kikin juchachayman rikurichisqa kasqanta. Diosman yupaychasqampi chiri, kawsayninnaq ceremoniawan kusiona kasharqa. Kaytaqa mana yachasqachu, Señorpa rikch'ayniyuq musuq qhawariy qusqankama. Kunanqa, santuarioypa sagradas kayninman, hatun kaynintawan qhawaripa, yachayninpas, atisqankunapas ancha pisillamña rikurirqan. ¡Mayna mana allinnaq karqa pay! ¡Mayna mana kamachisqachu sagrado serviciopaq! Pay kikinmanta qhawariyninqa apostol Pabloq siminwan kayhinam niyta atinman:

“¡Ay, ñoqaqa sasa runam kani! ¿Pitaq kay wañuyqa cuerpomanta qespichiwan kaman?”

“Ichaqa, yanapayqa chayamurqan Isaiasman llaquyninpi. ‘Hinaptinmi huk serafin phawarimurqa ñuqaman, makimpi kawsay nina rumi apaspa, altar mantataq tenazaswan hap’irqan: hinam simiy pataman churaykuwarqa, nispa, Qhaway, kayqa llipisniykikunata llamk’arqan; mana allin ruwayniykita qichusqa, huchaykitaq pichasqa kashan.’ Isaías 6:6, 7.”

Isaiasman qosqon musquyqa rikch’achkan Diospa llaqtanpa kayninmi qhepa p’unchaykunapi. Paykunaqa atiyuqmi ñiywan rikunaykupaq hanaq pacha santuario ukhupi purichkasqa llamk’anata. “Hanaq pachapi Diospa templon kicharisqa karqan, hinaspan templonpi rikurisqa karqan testamentonpa arcan.” Ñiywan Santo de los Santosman qhawarispas, hanaq pacha santuario ukhupi Cristopa llamk’asqanta rikuspanku, hamut’anku mana llimp’u simiyuq llaqtachasqankuta,—llullalla rimasqa simiyuq llaqta kasqankuta, hinaspa atisqankupas mana ch’uyanchasqa ni Diospa hatunchayninpaq llamk’achisqa kasqanta. Allinmi llaqkunku hinaspa suyayninkuta chinkachinku kikinkupa pisi kallpankuta hinaspa mana allin kayninkuta tupachispa Cristopa k’anchay sapa sumaq kayninpa ch’uya kayninwan. Ichaqa paykuna, Isaias hina, Señor munasqan sunquman chayachiya chaskispanku, Diospa ñawpaqenpi almasninkuta uraychaspa, suyay kanmi paykunapaq. Promesapa k’uychiñinmi tronomanta hanaqpi kashan, hinaspa Isaiasrayku ruwasqa llamk’anapas paykunapim ruwasqa kanqa. Diosqa llimp’u sunqumanta llusqsimuq mañakuykunaman kutichinqa.

“Kay jatun solemnne Diospa hatun rurayninpa yuyayninqa hanaq qollqeq wasiman qarpaykunata huñunaypaqmi; kay pachaqa hunt’achisqa kananmi Señorpa k’anchayninwan. Chayrayku ama pipas manchakuchunchu atipaq mana allin kayta rikuspanku, ch’ichi simikunamanta lloqsisqa rimayta uyarispanku. Tutayaypa atiyininkuna Diospa llaqtanta contra churakuspanku; Satanás kallpankunata huñuspa qhipa hatun maqanakuyapaq wakichikuspan, atiyin hatun hinam rikurin, casi llump’ayta atipaq hina, [chay pacha] sut’i qhawariy Diospa k’anchayninmanta, hanaqman oqarisqa tiyananmanta, aunisqapa k’uychiwan muyurichisqa, sonqochanqa, allin yuyayta qospa, hawka kayta qospa.” Review and Herald, December 22, 1896.

Rikch’ayqaqaqa “qhawachin Diospa llaqtanpa kayninmi qhipa p’unchaykunapi.” Diospa llaqtan qhipa p’unchaykunapiqa Laodicea runakunan.

Laodiceapi iglesiapi angelninman qillqay: Kaykunatan nin Amén nisqa, cheqap kaq, hina cheqap willakuq testigo, Diospa kamasqan qallariynin: Ruwasqaykikunatan reqsini, mana chiriqchu kanki, mana ruphaqchu kanki: munayman karqa chiriq utaq ruphaq kayman. Chayrayku qamqa q’uñi-q’uñillam kanki, mana chiriqchu mana ruphaqchu, simiy mantam qamta wijch’usqayki. Sapa kuti ninki: Qhapaqmi kani, imaymanayuqmi tukuni, manam imatapas necesitaranichu; ichaqa manan yachankichu qamqa llakikuy-paq, kuyapayapaq, wakcha, ñawsa, q’ala kashaqta: chaymi yuyaychayki ñoqamanta rantinaykipaq ninapi pruebasqa quri, qhapaq kananpaq; hinaspa yuraq p’achata p’achakunallaykipaq, q’alayasqaykip p’enqakuynin ama rikurinapaq; hinaspa ñawiykikunata hampiwan llusiy, rikunaykipaq.

Kuyaykusqaykunataqa piñakuni, hinaspa yachachinapaq muchuchini; chayrayku sonqoykita ruphaykachiy, hinaspa wanakuy. Qhawariy, ñoqaqa punku punkupi sayaspa takakuchkani;

pipas rimaynita uyarispataq punkuta kicharimuwan chayqa, payman yaykuspa paywan kуска mikhusaq, paypas ñoqawan. Atipayta atipaqmanqa qonqa ñoqawan kamachikuy tiyanaypi tiyayta, imaynachus ñoqapas atiparqani, hinaspa Yayaywan kуска paypa kamachikuy tiyananpi tiyaykuni chayhina.

Pipas rinriyuq runaqa, uyarispa yachachun Espirituqa imatachus iglesiakunaman nishan. Apocalipsis 3:14–22.

“Laodicea iglesiapi qillqasqa willakuyqa manchayta atichiq huchachaymi, chayqa kunan pacha Diospa llaqtanmanmi tupaq.”

“Laodicea iglesiapi angelmanman qillqay: Kaykunatan nin Amén nisqa, cheqaq hinallataq sapaq Testigo, Diospa kamasqanpa qallariynin; ruwasqaykikunatan reqsini, mana chiri kasqaykita, mana q'ui kasqaykitapas: munayman karqa chiri utaq q'ui kanki chayta. Chayraykun q'ewlla kasqaykimanta, mana chiri, mana q'ui kasqaykimantapas, simiymantam qamta wijch'usaq. Imaraykuchus qan ninki: Qhapaqmi kani, imaymanapi yapasqañam kani, manam imapas pisiwanchu; ichaqa mana yachasqaykimanta, qanqa llaqisqa, wakcha, muchuypi kaq, ñawsa, lluch'u kasqaykita.”

“Kaypi Señorqa rikuchiwanichikmi llaqtanman apasqa kananpaq willakuyta, paypa qayasqan ministrokunawan runakunata waqyaypaq. Chay willakuyqa manam kachkanchu thak-kawsaymanta, allin kasqanmanta willakuy. Manam yachayllapaqchu, aswanpas llapa imapipas ruraypi hunt'asqa. Diospa llaqtanqa Laodiceaman willakuypi rikuchisqa kachkan aycha munaypi qhawasqa allin seguridadpi hina. Paykunaqa samasqa kachkanku, kikinkuta yuyaspa altopi kasqankuta espírituypi chayasqankupi. ‘Imaraykuchus qan ninqui: Qhapaq kani, imaymanawan yapasqa kani, mana imatapas necesitaranichu; ichaqa mana yachanichu qanqa llakikuywan kasqaykita, wakcha kasqaykita, ñawsa kasqaykita, q'ala q'ala kasqaykita.”

“¡Iman aswan hatun engaño runakunap yuyayninkunaman hamuyta atinman, paykuna llapallan pantasqa kashaspapas allinmi kasqayku nispa hap'ipakusqankumanta! Cheqaq Testigop willakuyninqa Diospa llaqtanta llakikuy engañoipi tarin, ichaqa chay engañoipi cheqaq sonqoyuqkuna kanku. Mana yachankuchu paykunap kasqankuqa Diospa ñawpaqenpi ancha waqlliy kasqanta. Chay rimarisqakunataqa kikinkuta alabakuspa hatun espíritualliq kasqankuta yuyaspankuchá, Cheqaq Testigop willakuyninqa paykunap allinta qhawarisqanku takyasqanta p'akirin, mancharichiq sut'inchaywan cheqaq kasqankuta rimaspa: espírituan qhawsa, wakcha, llakiyoq hina kasqankuta. Chay testimoniuqa, ancha k'irispas sinchi kashaspapas, mana pantaychu kanman, imaraykuchus Cheqaq Testigo rimashan, paypa testimoniunpas cheqaqpuni kanan.”

“Sapa rurakuna, kikinkunapa chaskisqankunapi allin takyasqa kasqankuta musyaykuqkuna, hinaspa espíritupi yachayniyoq qapaq kasqankuta creeqkunaqa, chaskiyta sasa rikunku chay willakuyta mayqinchus willan paykuna pantasqa kasqankuta hinaspa llapa espíritupa gracionmanta necesitaskasqankuta. Mana santokuchisqa sonqoqa ‘llapa imaymanamantapas aswan llullaqmi, hinaspa ancha mana allinmi.’ Qhawachisqa karqani achka runakuna kikinkuta alabachkashasqankuta allin cristianokuna kasqankumanta, ichaqa Jesusmanta mana huk k'anchariyllapas kapunchu. Paykunapaq kikinkumanta mana kawsayniyoq experienciayuqchu

kanku divina kawsaypi. Paykunaqa Diosta ñawpaqninpi ancha ukhu, llapanman chayasqa kikin pampa kay ruwayta necesitanku manaraq cheqaqmanta sientenankupaq cheqaq necesitaskankuta chay sinchi, mana sayk'uspa qatipakuq esforciota ruwanankupaq, Espiritupa ancha preciosa graciakunata hap'inankupaq.” Testimonies, volume 3, 252, 253.

Huk kuti Isaías llaodiceano kasqanmanta tikrakuspa, pay kkillanmi kay pachaman qhipa waqyay willakuyta apanampaq munakurqan. Soqta kaq capitulopi kimsa kaq versículonmi Isaíaspa profético historianta tinkuchin Apocalipsis chunka pusaqniyuq capitulopa profético historiwan, chaypi angel uraykamuspa kay pachata k'anchachin hatun k'anchayninwan.

Chaykunamanta qhipamanqa huknin angelta rikurqani hanaq pachamanta uraykamusqanta, hatun atiyniyuqta; hinaspa kay pachaqa qanchariykarqan paypa k'anchayninwan. Apocalipsis 18:1.

Isaíasqa Diospa llaqtanta rikuchin Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi angel uraykamushan pacha, imaraykuchus hanaq santuario ukhuman pusasqa kaspan serafinkunata uyarisqa qhapaq rimashaqta: “Santo, santo, santo, tukuy atiyniyuq Señorqa; tukuy kay pacham paypa k'anchayninwan hunt'asqa kachkan.” Isaíasqa, imaynachus Juan Apocalipsispi, chay qhipa amonestación willakuyta willaq Diospa llaqtanta rikuchin. Juanqa Diospa llaqtanta “puchuq” nispa suticharqan, Isaíasri paykunamanta “chunka hukniyuq” nispa, icha diezmota hina, rimarqan. Hebreo simipi saphi simiqa “diezmota qusiy” ninmi.

Profecíaq tapuy “hayk'aqkama?” nisqa, mayqentachus Isaías tapurqan, Diospa siminpi kutimuyta kutimuyta tapukusqa kachkan (hinallataq, pisi simillawan nispa, “hayk'aqkama?” tapuyta kutichiyqa Estados Unidos llaqtapi naciónpa domingo kamachiy chayamunanta señalan). Ellen White nisqanman hina, chay p'unchaypi “naciónpa apostasianninqa naciónpa thuñiyinwan qatikusqa kanqa,” Isaías nisqanman hinataqmi chayqa maypachachus “llaqtakuna runa mana tiyasqanrayku ch'usaqyachisqa kankuman, wasikunapas runa mana kasqanrayku ch'usaq kankuman, allpapas lliw ch'usaqyachisqa kanman, Señorpas runakunata karuman apasqa kanman, allpapa chawpinpitaj hatun saqisqa kay kanman.” “Allpapa chawpinpi hatun saqisqa kay” nisqaqa Daniel 11:41 nisqanman hina Domingo Kamachiypi urmachisqa “achkakuna” kanku. Paykunam Isaías soqta kapitulinpi, Mateo chunka kimsayuy kapitulinpipas, ñawiyuq kashaspapas mana rikunku, rinriyuq kashaspapas mana uyariqkuna; hinallataq Apocalipsis kinsa kapitulinpi kaqkuna, Laodicea iglesiaman yuyaychakuq consejota mana chaskiqkuna.

Payqa sumaq allpamanpas yaykunqa, achka llaqtakunapas urmachisqas kanqaku; ichaqa kaykunaqa makinmanta qispinqaku: Edom, Moab, hinaspa Ammonpa churinkunamanta aswan kurakkuqkuna. Daniel 11:41

Isaíasqa Jesucristoq rikch'ayninta qhawarqan santuarionpi, Juanpas hinallataq Apocalipsispi. Isaíasqa “chunkamanta huknin” utaq diezmo nisqanta rikuchin, chaymi “kutimun” hinaspa sach'a hina “mikhusqa kanqa”. Hebreo simipi “mikhusqa” nisqaman tikrasqa simiqa ninawan tukukuqta mikhuyta niqmi. Ichaqa “chunkamanta huknin” kaqkunaqa ukhunpi “sustancia” nisqayuqmi, chaytaqa ninaqa manan tukuchinchu. Chayqa qawachkanmanmi isqon chunk'a kaqkunaqa mana chay sustanciayuq kasqankuta? Teil sach'atawan roble sach'ata mikhuspa tukuchiq hina rikuchisqa

ninaqa Pacto nisqa Qillqaq apaqninpa ninanmi, paymi Malaquías libropi sut'itaq hamun templanman.

Qhawariychik, noqa kachani huk kachaqniyta, paymi ñawpaqniyta ñanichinqa: chaymi Señor, mayqenta qankuna maskhashankichik, usqhaylla hamunqa templanman, arí, pactopa kachaqnin, mayqenpi qankuna kusikunkichik: qhawariychik, pay hamunqa, nispa Señor de los ejércitos.

Ichaga, pim maytaq atipanman hamuynin p'unchayninta muchuyta? hinaspa pim sayanqa rikurimusqanmanta? payqa kachkan hina huk qhulluchiq nina, hinaspa hina t'ajsachiqkunaga jabonnin: Paymi tiyaykunqa qolqeta qhulluchiq hina hinaspa ch'uyaqa hina: Levípa churinkunataq pay ch'uyanchanqa, qori hina hinaspa qolqe hina qhulluspa; chay hinaspa Señorman haywanankupaq cheqan kaypi huk ofrendata apamunankupaq. Chaymantaqa Judáwan Jerusalénpa ofrendanqa Señorpaq kusiqa kanqa, ñawpaq p'unchaykunapi hina, hinaspa ñawpaq watakunapi hina. Malaquías 3:1–4.

Isaiaspa chunka kaqnin, (chayqa diezmom hinam) hinallataq Malaquíaspa “ofrendanqa chanin kaypi” nisqanmi. Malaquíaspa ofrendanqa Diospa llaqtanmi, “Levípa churinkuna” nisqawan rikuchisqa, paykunaga ninawan chuyaqchasqa kanku “ofrenda chanin kaypi” ruranankupaq; hinaspa Isaiaspa testimoniopi nina mikhusqan runakunaga chunka kaqninmi, ichaga diezmom.

Diospa kuyakuyninman hina, ñuqaman qosqa kasqanman hina, yachaq hatun wasi ruwaq hina, cimientota churani, hukñataq patanpi hatarichin. Ichaga sapa runaga allinta qhawakuchun imaynatas patanpi hatarichin. Mana pipas huk cimientota churayta atinchu ña churasqa kasqanman hukmantaqa; chayqa Jesucristo m. Kunan ichaga pipas kay cimientopi qoriwan, qullqiwan, chanin rumiwan, kaspiwan, ichhuwan, q'achuwan hatarichispaqa; sapa runaq rurasqanqa rikuchisqa kanqa. Chay p'unchawmi sut'inchana, ninawan rikuchisqa kasqanrayku; chay ninataq sapa runaq rurasqanta imayna kasqanta mallinqa. 1 Corintios 3:10–13.

Pablo kaypi willakun sapa runapa rurasqankuna “ninawan” rikuchisqa kanqanta. Malaquíaspiqa ninaqa qhelli qhipakunata ruphaykuspa chinkachin. Isaiaspiqa “chunka hukniyuq” nisqapa ch'uyaçisqanqa ruwakun “maypachachus” rap'inkunata wikch'unqu chaypacha. Rap'ikunaga pakasqa huch'apa, llullakuy rikuchikuypa, hinaspa mana allin atrevimientopa unanchaqmi kanku, imaynachus Adánwan Evawan qhawachinku chayhina.

Isaiaspa “chunka kaqnin” runakunaga huk sustansiyuyuqmi kanku mana nina ruphaspa tukuchiy atina kaq; chay sustansiyutaqmi “qullana muhu” nisqa. Paykunapiqa Cristo kashan, hatun yupaychaypa suyaynin. Isaiasqa kikinmi huk “qullana muhu”, hinallataqmi pay reqsichisqan “chunka kaqnin”pas. “Qullana muhu”pas “chunka kaqnin”pas Laodicea hina kaymanta Philadelphiapa kayninman kutimunku Jesucristopa Rikuchikuyninwan, paypa santuarionpi.

Diospa hatun k'anchayninpa rikch'ayninmi Isaiasta waqyaspa rimachin, chinkasqa kasqanta, qhellisqa runa hinaspa huchasapa pampachayta munasqa kasqanta; chayqa hanaq pacha santuario ukhupin pasakun, sach'akuna raprankunata wikch'upkuspa. “Wikch'uy” nisqa simiqa “qarquy”, icha “sach'ata kuchuy urmachiy” niyta munan. Kaypinmi Laodiceapa qarquysqa kaynin rikuchisqa

kachkan. “Chunkamanta huknin” icha puchuqkunaqa Malakiaspa Pacto Willakuqninqa apamusqan pichanapa “ninawan” pasankuq, chay hina runapa rurasqankuta espiritualmente ruphaspa chinkachisqa, chaymantaqa “sustancia” sapallan saquesqa mana ruphay atisqa, chaymi “Santo Muju” nisqa. Uyarisqayta mana munasqankunaqa wañusqa ch’aki raprakunahinam wikch’usqa kanqaku, icha Señorp siminmanta aysasqa t’oqsichisqa hinam kanqaku.

Jesúsqa Santu Muqumi, hinaspa huk muquqa llapa planta paqarinapaq tukuy ima nisqakunata apaqninmi. Diospa Siminqa muqumi; chayrayku, imapas Diospa Siminpi ñawpaq kutita rimarisqa kaqninqa, allinta entiendisqa kaptin, chay yachachikuyta ñiq runapi hunt’asqa poqoyman apanapaq munasqa llapa willaykunata apaqninmi.

Isaiaspa soqta kaqninpi reqsichin huk llaqtata mana “uyariq” kanankupaq chay pacha tiempopi, maypachachus qankunaqa UYARIYTA munankichik Jesucristopa Revelacionninmanta willakuywan bendecisqa kaypaq. Jesúsqa rimarisqan runakunaqa Diospa akllasqan llaqtan karqanku, paypa warmin karqanku, paypa pactonpa llaqtan karqanku, ñawpa Israel karqanku.

Ñawpa Israel, icha ñawpaq Israelqa, kunan pacha Israelta, icha qhipa Israelta, rikch’achin. Pacha tukukuypi Diospa runakunaqa Qanchis Punchaw Adventistakuna kanku, Paypa akllasqa runakuna, Paypa warmin, Paypa rimanakuy llaqtan—kunaq Israel. Isaiaspa willakuyninpa testigun, Cristopa willakuyninwan kуска, iskay testigokunata qun, chaykunam takyachin pacha tukukuypi Qanchis Punchaw Adventismoqa chinkasqa hinaspa salvanapaq mana atikuy “kasqapi” kashanman, Laodiceaman willakuypi rikuchisqa hina.

Manam kikinakuchu mana qispichiy atykuqkuna kasqankuta, aswanpas Laodicea hina kayninkupi qispichiy mana atikuqlla kanku, imaynatachus Isaias karqa manaraq chay rikch’ariyninman chayaraspa, hinallataq imaynatachus Cristoq p’unchayninpi Judíokuna karqanku.

Huk Laodiceap runapa “uyarinan” huk imapas Tarpuppa yachachikuyninmi. Chay yachachikuypi “uyarinan” Diospa Simin huk “muhu” kasqanta, ch’uya muhuta. Chayta “uyarispapa”, huk sayayniyoq cimentu churakuy qallarín, mayqenqa Revelación nisqapa pakasqa willakuyninta kicharinapaq; chay willakuyqa sumpi riksisqapi watasqa kachkan: Jesusqa Alpha y Omega, Ñawpaq kaqpas Qhipa kaqpas, Qallariypas Tukukuypas kasqanta. Tukukuypa qallariywan tinkuyninta entiendenapaqqa Jesusqa Simi kasqanta, payqa Muhu kasqantapas entiendenanmi.

Qallariypiqa karqan Simi, chay Simitaq Dioswan kуска karqan, hinaspa chay Simiqa Diosmi karqan. Payqa qallariypiqa Dioswan kуска karqan. Llapa imakunaqa paywanmi rurasqa karqan; mana paywanqa manam imapas rurasqachu karqan, imachus rurasqa karqan chayqa. Paypim kawsay karqan; chay kawsaytaq runakunapa k’anchayninmi karqan. Hinaspa chay k’anchayqa tutayaypi k’anchan; tutayaytaq manam chayta entienderqanchu. Juan 1:1–5.

Kunanqa Abrahamman chaymanta mirayninmanpas promesakuna qonqa karqan. Mana ninchu: “miraykunaman”, askhaqmantahin; aswanpas hukllamanta: “mirayniki-man”, nispá, chayqa Cristom. Gálatas 3:16.

Tukuyta unanchaypaq, tukukuyninwan qallariyninwan ima hina tupanakunku chayta, “ñawpaq rimariy kamachiy” nisqapa unanchayninta yachanam tiyan. Chay ñawpaq rimariy kamachiy

riqsichinmi imapaqpis huk yachaymanta qallariyninqa aswan hatun willakuy kasqanta, imaraykuchus chaypi llapa willakuy hunt'asqa kachkan; Diospa Simi kasqanrayku muhu hinam. Qhipa willakuyqa iskay ñiqinpi ancha chaninnaqmi, chaypi llapa willakuypa imankunapas huñusqa kachkanku, mana ima puchuq watakunata saqespa. Ichaqa huk yachaymanta chawpi willakuykunam willakuymam kallpatawan sut'inchaytawan yapanku, chayraykutaq chay chawpiqa qallariy hinapas, tukukuy hinapas, ancha mayqinmanta mana pisiyuqmi.

Kay yachaqmi kay yachaymanta rimaypaq, ichaqa Mateo chunka kimsayuqpi kaq pasajeman kutirispas, qhawarisunmi Jesús iskay laya runakunata reqsichisqanta, paykuna uyariqkuna utaq mana uyariqkuna kasqankuta. Hukmanta aswan achka ñankunatan reqsichin mana uyarinapaq, ichaqa chaymanta qhipamanqa, uyarikuqkunapaq saminchayta willakapun.

Ichaqa kuisqa kachun qankunapa ñawinkuna, rikuchkankurayku; hinallataq rinrinkunapas, uyarichkankurayku. Cheqaqtapuni niykichik: achka willakuqkunap, chaninnaq runakunaqpas munarqanku qankuna rikuchkankichik chaykunata rikuyta, ichaqa manam rikurqankuchu; hinallataq qankuna uyarichkankichik chaykunata uyariyta, ichaqa manam uyarirqankuchu. Chayrayku uyarichiy tarpukuqpa kikinhasqan willakuyninta. Mateo 13:16–18.

Proféticamenteqa, kay “bendición” nisqaqa, chayrayku, Apocalipsis 1:3 nisqapi kaq bendiciónwan kikiñanmi:

Kuisqa kachun ñawirikuq, chay profeciapa siminkunata uyariqkuna, hinallataq chaypi qelqasqa kaqkunata waqaychaqkuna; pachaqa qayllapiña kashan.

Mateo chunka kimsayuqpi Jesuspa Isaías soqta nisqaman rimasqanmanta, Ellen Whitepa qelqasqankunawan kushka, takyachinmi kay pacha tukukuyninpi wak imakuna qhawasqa, uyarisqa kanankuta, chaykunapqa ancha hatun kasqankurayku achka cheqaq runakuna, profetakunapas, munarqanku kawsayta chay pacha tiempopi maypichus qhepa waqyakuq willakuy kichasqa kanan karqa, hinaspa runakuna chaymanta “qhawankuman” hinaspa “uyarinkuman” nisqapi.

Juanman nirqaku karqa chunka kaq capítulo “Qanchis Illapakuna” nisqakuna rimarisqanta sellaykuspa waqaychananpaq; iskay chunka iskayniyuq capítuloqa kay willakuy nisqa rikhurimun: “Ama sellaychu kay libropa profeciankunapa nisqankunata: pachaqa qayllaña kachkan.” Qatiq versículoqa runakunapa probacionninkupa tukukuyninta reqsichin. Probación tukukunankama qayllapiqa huk willakuy kachkan “Qanchis Illapakuna” nisqakunata kichasqa kananpaq; chayqa Apocalipsis libropi chay pachapi sellasqa kaq sapallan pasajemi. “Qanchis Illapakuna” nisqamantaqa yachachisqa kanchis paykuna Adventismopa qallariyninta hinaspa tukukuyninta rikuchisqankuta.

“Juanman qusqa sapa k'anchay, qanchis illapakunapi nisqawan rikuchisqa, huk qillqasqa willakuymi karqa imaymana ruwaykuna ruwakunanpaq, ñawpaq kaq huknin chaymanta iskay kaq angelkunap willakuyninkuna urapi pasanankupaq...”

“Kay qanchis illapakunapa rimayninkunata willakusqan qhipaman, Juanman hamun kamachiy, Danielman hina huch'uy liwruqa nisqanmanta: ‘Sellay qanchis illapakunapa rimarisqankuta.’ Kaykunap shamuy p'unchaykunap ruwayninkunam, mayqinkunachus ordenninkupi

qhipaman rikuchisqa kanqa.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Qanchis Illapakuykunaqa rikuchin Adventismo qallariyninpi pasasqakuna, ñawpaq kaq hukñiqin chaymanta iskayñiqin angelpa willakuyninpa historiannimpi, 1798 watamanta octubre 22, 1844 kama; hinaspataq, chay kikin qillqasqa artikulopi, hanaqpi nirqanchikman hina, willawasqanchikmi kachkan Qanchis Illapakuykunamanta: “hamuq p’unchaykunapi pasaq ruwaykunamanmi tupanku, chaykunaqa nisqasninman hina rikhurichisqa kanqa.” Adventismopa qallariy historianninpa Adventismopa tukukuyninta rikuchin; Jesucristoqa, Alpha chaymanta Omega hina, Adventismopa llapan historiannimpi firmanta churapun, imaraykuchus chay historiapas ancha qullana historiami, ñawpa Israel llaqtapa historiannim hina.

Jesús nisqaman hina Mateo chunka kimsaqpi, kay ruwaykunaqa profetakuna rikuyta munasqankum, chaymanta discipulokuna yachaykusqankurayku kusionqa saminchasqa karqanku. Chay discipulokunaqa kay pachapa tukukuyninpi Diospa llaqtanta sut’inchanku, paykunaqa rikusqankumanta hinaspa uyarisqankumanta kusionqa saminchasqa kanku. Ima rikunku hinaspa ima uyarinkuqa Jesucristoq Revelación nisqapa willakuyninmi; chayqa Qanchis Illapakunapa willakuyninwanpas sut’inchasqa kashan, chay Qanchis Illapakunaqa iskayninta sut’inchanku: Millerita historiata hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqakunapa historiata.

“1840–1844 watakunapi qusqa llapa willakuykunaqa kunanqa kallpawan willasqa kananmi, achka runakuna maypi kasqankuta chinkachisqankurayku. Chay willakuykunaqa llapa iglesiakunaman chayananmi.

Cristoqa nirqan: “Kusionqañam qankunapa ñawinkuna, rikuspankurayku; hinallataq qankunapa rinrinkunapas, uyarispankurayku. Cheqaqtapunin niykichis: achka profetakuna, chanin runakunapas munarqanku qankuna rikushankichis chaykunata rikuyta, ichaqa manam rikurqankuchu; hinallataq qankuna uyarishankichis chaykunata uyariyta, ichaqa manam uyarisqankuchu” [Matthew 13:16, 17]. Kusionqañam chay ñawinkuna, 1843 watapi hinallataq 1844 watapipas rikusqa kaqkunata rikurqanku chaykuna.

Willakuyqa qusqasqa karqan. Chay willakuyta kutichispa willakuypiqa mana tardanza kananchu, pacha señalkuna hunt’akusqanrayku; tukukuy llamk’ayqa ruwasqa kanan. Hatun llamk’ayqa pisilla pacha ukhupi ruwasqa kanqa. Diospa kamachisqanman hina huk willakuyqa utqayman qusqasqa kanqa, chaymanta sinchi qapariyman wiñanqa. Chaypim Danielqa suertempi sayarinqa, testimoniunta qunanpaq. Manuscript Releases, volumen 21, 437.

Ellen Whiteqa reqsichinmi Cristoq reqsichisqan historiata—chasqa allin runakuna rikuyta munasqan historiata—1840 watamanta 1844 watakama Milleritakunap historiankasqanta, chaymanta nispanmi: “Diospa kamachisqanrayku huk willakuy utqayllam qusqa kanqa, hinaspan hatun qapariyman wiñanqa,” nispa. “Hatun qapariyqa” kinsa kaq angelpa qhipa waqyay-nisqanpa unanchanmi, chay willakuy qusqa kaptinqa, Adventismopa qallariyninpa historiata yapamanta kutichinqa. Qhipa waqyay willakuy “willakuykuna” nisqakuna, “llapa iglesiakunaman rinanpaq” kaqkuna; hinaspa “1840–1844 watakunapi qusqa llapa willakuykunaqa kunan kallpawan rurasqa kananku.”

Alfa y Omega nisqaqa qallariyninwan tukukuyninta rikuchin. Ellen White nin:
“willakuyninkunaqa llaqa iglesiakunaman chayananmi,” hinaspa Jesusqa Juanman nirqan:
“Ñoqaqa kani Alfa y Omega, ñawpaq kaqpas qhipa kaqpas; hinaspa, ima rikusqaykitaqa huk
libropi qillqay, hinaspa Asia llaqtapi kaq qanchis iglesiakunaman apachiy: Efesoman,
Esmirnaman, Pergamoman, Tiatiraman, Sardisman, Filadelfiaman, Laodiceamanpas.”

1840 watamanta 1844 watakama willakuykunaqa iglesiakunaman kachamusqa kananpaq
kaqkunamanta hukninmi.